

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että arvonlisäverolakiin tehtäisiin tavaroiden sisämarkkinakaupan arvonlisäverotuksen yhdenmukaistamista ja yksinkertaistamista koskevan Euroopan unionin direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät kolme muutosta.

Arvonlisäverolakiin lisättäisiin ensinnäkin direktiiviä vastaava säännös siitä, mihin Euroopan unionin alueella tapahtuvaan liiketoimiketjun myyntiin tavaroiden kuljetus olisi liitettävä. Se, mihin myyntiin tavaroiden kuljetus liittyy, vaikuttaa kaikkien ketjuun kuuluvien myyntien verotusjäsenvaltion määräytymiseen.

Arvonlisäverolakia muutettaisiin direktiivin mukaisesti verovalvonnan helpottamiseksi lisäksi siten, että yhteisömyynnin verottomuuden edellytykseksi asetettaisiin ostajan arvonlisäverotunnisteen voimassaolo ja yhteenvetoilmoituksen antamisvelvollisuuden asianmukainen täyttäminen.

Arvonlisäverolakiin otettaisiin lisäksi direktiiviä vastaavat säännökset niin sanottuun call off -varastomenettelyyn liittyvien liiketoimien verokohtelun yksinkertaistamisesta, yksinkertaistuksen edellytyksistä ja siihen liittyvistä hallinnollisista velvoitteista. Call off -varastolla tarkoitetaan tilannetta, jossa myyjä siirtää tavaroita tiettyä ostajaa varten toisessa jäsenvaltiossa olevaan varastoon siten, että ostajasta tulee tavaroiden omistaja vasta silloin, kun hän ottaa tavarat varastosta. Yksinkertaistuksen johdosta myyjän ei tarvitsisi rekisteröityä verovelvolliseksi varaston sijaintivaltiossa.

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettuun lakiin tehtäisiin arvonlisäverolakiin ehdotetuista muutoksista johtuvat muutokset.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA.....	5
2.1 EU-lainsäädäntö	5
Ketjuliiketoimet	5
ALV-tunniste ja yhteenvetoilmoitus yhteisömyynnin verottomuuden edellytyksenä	6
Call off -varastoihin liittyviä yhteisöliiketoimia koskeva yksinkertaistus	7
2.2 Suomen lainsäädäntö ja käytäntö	10
Kuljetuksen liittyminen tavaroiden ketjumyynnissä	10
ALV-tunniste ja yhteenvetoilmoitus yhteisömyynnin verottomuuden edellytyksenä	10
Call off -varastoihin liittyviä yhteisöliiketoimia koskeva yksinkertaistus	10
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	10
3.1 Arvonlisäverolaki.....	10
3.2 Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön	11
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	12
5 ASIAN VALMISTELU.....	12
6 RIIPPUVUUS KANSAINVÄLISISTÄ SOPIMUKSISTA JA VELVOITTEISTA	12
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	14
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	14
1.1 Arvonlisäverolaki.....	14
6 luku Kansainväliseen kauppaan liittyvät verottomuudet	17
1.2 Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön	18
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	19
3 VOIMAANTULO.....	19
LAKIEHDOTUKSET	20
1. Laki arvonlisäverolain muuttamisesta.....	20
2. Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta	27
LIITE	28
RINNAKKAISTEKSTIT	28
1. Laki arvonlisäverolain muuttamisesta.....	28
2. Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta	41

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan unionissa sovellettavasta arvonlisäverojärjestelmästä säädetään yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetussa neuvoston direktiivissä 2006/112/EY, jäljempänä *arvonlisäverodirektiivi*. Arvonlisäverodirektiivillä on uudelleenlaadittu jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste 17 päivänä toukokuuta 1977 annettu kuudes neuvoston direktiivi 77/388/ETY.

Arvonlisäverotukseen ja muihin kulutukseen kohdistuviin välillisiin veroihin kansainvälisesti sovellettavana perusperiaatteena on, että verotus tapahtuu määränpäämaassa. Tämä tarkoittaa sitä, että verot kannetaan tavaroista ja palveluista siinä maassa, jossa ne kulutetaan.

Jo vuonna 1967, jolloin ensimmäisellä ja toisella neuvoston direktiivillä (67/227/ETY ja 67/228/ETY) hyväksyttiin ensimmäinen yhteinen arvonlisäverojärjestelmä, sitouduttiin perustamaan lopullinen arvonlisäverojärjestelmä, joka toimisi jäsenvaltioiden välisessä kaupassa samaan tapaan kuin kotimaan kaupassa. Euroopan yhteisön sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja jäsenvaltioiden välisen rajakontrollin poistamiseen liittyen harkittiin uudelleen, millä tavalla jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa verotettaisiin. Tällöin tavoitteena oli kantaa vero tavaroista alkuperämaassa, jotta sisämarkkinakauppaan sovellettaisiin samoja sääntöjä kuin kotimaan kauppaan. Poliittiset ja tekniset olosuhteet eivät kuitenkaan olleet otolliset tällaiselle järjestelmälle, joten hyväksyttiin vuoden 1993 alussa voimaan tullut sisämarkkinakauppaa koskeva siirtymäjärjestelmä, joka perustuu edelleen pääsääntöisesti määränpäämaaperiaatteelle. Arvonlisäverodirektiivi sisältää kuitenkin periaatepäätöksen siitä, että väliaikaisesta sisämarkkinakaupan järjestelmästä siirryttäisiin lopulliseen järjestelmään, joka perustuisi tavaroiden ja palvelujen verottamiseen alkuperämaassa. Siirtymäjärjestelmä on voimassa, kunnes lopullinen järjestelmä tulee voimaan.

Sisämarkkinakaupan siirtymäjärjestelmän mukaan tavaroiden rajat ylittävä kauppa jaetaan yritystenvälisen liiketoimien osalta kahteen eri liiketoimeen: verosta vapautettuun luovutukseen tavaroiden lähtöjäsenvaltiossa ja määräjäsenvaltiossa kotimaan verotuksen yhteydessä verotettavaan tavaroiden yhteisöhankintaan. Järjestelmää on muutettu niin sanotuilla ensimmäisellä ja toisella yksinkertaistamisdirektiivillä vuosina 1993 ja 1996 (92/111/ETY ja 95/7/EY).

Komission vuonna 2011 antamaan tiedonantoon (Tiedonanto arvonlisäveron tulevaisuudesta – Kohti yksinkertaisempaa, vakaampaa ja tehokkaampaa sisämarkkinoiden tarpeisiin suunniteltua alv-järjestelmää KOM (2011) 851) liittyen neuvosto vahvisti päätelmissään toukokuussa 2012, että alkuperäjäsenvaltiossa tapahtuvaa verotusta koskeva tavoite ei ollut edelleenkään poliittisesti saavutettavissa. Komissio tutki yhdessä jäsenvaltioiden ja intressiryhmien edustajien kanssa eri vaihtoehtoja määränpäämaaperiaatteen toteuttamiselle. Näissä keskusteluissa useat jäsenvaltioiden ja muutamat intressiryhmien edustajat katsoivat, että tulisi tutkia myös vaihtoehtoa uudistaa nykyistä sisämarkkinakaupan järjestelmää yksityiskohtien osalta ilman perustavanlaatuisempaa muutosta. Keskusteluissa määritettiin kolme prioriteettialuetta, joilla nykyjärjestelmää tulisi ensimmäiseksi parantaa: call off -varastot, ketjuliiketoimet ja yhteisömyynnin verovapauden todistaminen. Komissio ja Arvonlisäverofoorumi asettivat kolme muutamista jäsenvaltioiden ja intressiryhmien edustajista koostuvaa alatyöryhmää selvittämään näitä muutoskohteita. Alatyöryhmät esittivät ehdotuksensa tarvittaviksi muutoksiksi vuoden 2014 tammi-kuussa.

Edellä mainittujen keskustelujen jälkeen komissio hyväksyi vuonna 2016 arvonlisäveroa koskevan toimintasuunnitelman – Kohti EU:n yhtenäistä arvonlisäveroaluetta – aika tehdä päätöksiä (alv-toimintasuunnitelma KOM (2016) 148). Suunnitelmassa komissio ilmoitti muun muassa aikovansa antaa ehdotukset unionin sisäisessä rajat ylittävässä kaupassa sovellettavasta lopullisesta alv-järjestelmästä, jonka periaatteena olisi verottaa tavaroita määräjäsenvaltiossa. Neuvosto muistutti tähän liittyvissä päätelmissään toukokuussa 2016, että periaate tavaroiden luovutusten ja palvelujen suoritusten verottamisesta alkuperäjäsenvaltiossa olisi korvattava periaatteella verottamisesta määräjäsenvaltiossa.

Neuvosto totesi marraskuussa 2016 antamissaan päätelmissä, että samalla kun komissio valmistelee lopullista arvonlisäverojärjestelmää, olisi nykyiseen tavaroiden rajat ylittäviä luovutuksia koskevaan arvonlisäverojärjestelmään tehtävä parannuksia. Neuvosto pyysi tekemään muutoksia neljällä alalla, joista kolmesta edellä mainitut alatyöryhmät olivat tehneet ehdotuksen:

— ostajan arvonlisäverotunnisteen merkitys: neuvosto pyysi komissiota esittämään lainsäädäntöehdotuksen, jonka tavoitteena on, että voimassa oleva arvonlisäverotunniste, jonka muu kuin tavaroiden kuljetuksen lähtöjäsenvaltio on myöntänyt tavaroiden hankkijana toimivalle verovelvolliselle tai sellaiselle oikeushenkilölle, joka ei ole verovelvollinen, muodostaisi aineellisen lisäedellytyksen vapautuksen soveltamiselle EU:n sisäiseen tavaroiden luovutukseen.

— ketjuliiketoimet: neuvosto pyysi komissiota ehdottamaan yhdenmukaisia kriteereitä ja asinmukaisia lainsäädännön parannuksia, joilla voitaisiin lisätä oikeusvarmuutta ja edistää alv-sääntöjen yhdenmukaista soveltamista määriteltäessä liiketoimiketjuun sovellettavaa verokohdetelua.

— call off -varastot: neuvosto pyysi komissiota ehdottamaan, miten nykyisiä alv-sääntöjä voitaisiin muuttaa, jotta call off -varastoa koskevia järjestelyjä voitaisiin yksinkertaistaa ja kohtelua yhdenmukaistaa rajat ylittävässä kaupassa. Tässä yhteydessä 'call off -varasto' viittaa tilanteeseen, jossa myyjä siirtää tavaroita tunnetun hankkijan käytettäväksi toisessa jäsenvaltiossa olevaan varastoon, jolloin kyseisestä hankkijasta tulee tavaroiden omistaja siinä vaiheessa, kun tavara otetaan varastosta.

— tavaroiden yhteisömyynnin verovapauden todistaminen: neuvosto pyysi komissiota tutkimaan keinoja, joiden avulla voitaisiin luoda yhteinen suositusluonteisten kriteerien kehys asiakirjatodisteelle, jota vaaditaan vapautuksen saamiseksi yhteisön sisäisille luovutuksille.

Komissio antoi neuvoston pyynnön täyttämiseksi lokakuussa 2017 seuraavat ehdotukset:

— ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta arvonlisäverojärjestelmän tiettyjen sääntöjen yhdenmukaistamiseksi ja yksinkertaistamiseksi sekä lopullisen järjestelmän käyttöön ottamiseksi jäsenvaltioiden välisen kaupan verotusta varten, COM (2017) 569;

— ehdotus neuvoston täytäntöönpanoasetukseksi täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011 muuttamisesta yhteisöliiketoimien tiettyjen vapautusten osalta, COM (2017) 568; sekä

— ehdotus neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta luotettavaksi tunnustetun verovelvollisen osalta, COM(2017) 567.

Neuvoston päätelmistä poiketen tietyt menettelyt oli ehdotettu kytkettäväksi luotettavaksi tunnustetun verovelvollisen statukseen.

Edellä mainittu direktiiviehdotus sisälsi myös arvonlisäverodirektiiviin sisältyvän, alkuperä-maajärjestelmään siirtymistä koskevan periaatepäätösartiklan muutosehdotuksen. Ehdotuksen mukaan artiklassa mainittu alkuperämaaperiaate olisi korvattu määränpäämaaperiaateella ja siinä olisi vahvistettu muutkin jäsenvaltioiden välisen kaupan lopullisen järjestelmän keskeiset osatekijät. Tämän oli tarkoitus olla lopullisen alv-järjestelmän ensimmäinen lainsäädäntötoimi. Komissio antoi toisena lainsäädäntötoimenä vuonna 2018 direktiiviehdotuksen teknisistä säännöksistä näiden osatekijöiden täytäntöönpanosta (ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta jäsenvaltioiden välisen kaupan verotuksessa sovellettavan lopullisen järjestelmän toimintaa koskevien yksityiskohtaisten teknisten toimenpiteiden käyttöönoton osalta KOM (2018)329).

Komissio on laatinut ehdotuksista vaikutusarvion ja sen tiivistelmän (SDW (2017) 325 ja 326). Komissio antoi samassa yhteydessä myös tiedonannon ALV-toimintasuunnitelman jatkotoimista – Kohti yhtenäistä EU:n ALV-aluetta – Tekojen aika (KOM (2017) 566).

Neuvosto hyväksyi 4 päivänä joulukuuta 2018 seuraavat säädökset:

— neuvoston direktiivi (EU) 2018/1910 direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse arvonlisäverojärjestelmän tiettyjen sääntöjen yhdenmukaistamisesta ja yksinkertaistamisesta jäsenvaltioiden välisen kaupan verotusta varten, jäljempänä *yksinkertaistamisdirektiivi*,

— neuvoston asetus (EU) 2018/1909 asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tietojenvaihdosta call off -varastojärjestelyjen asianmukaisen soveltamisen valvontaa varten, jäljempänä *hallinnollista yhteistyötä koskevan asetuksen muutos*,

— neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/1912 täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011 muuttamisesta yhteisöliiketoimien tiettyjen vapautusten osalta, jäljempänä *täytäntöönpanoasetuksen muutos*.

Yksinkertaistamisdirektiivin neljännen johdantokappaleen mukaan, kun otetaan huomioon neuvoston esittämä pyyntö ja se, että lopullisen arvonlisäverojärjestelmän täytäntöönpano yhteisön sisäistä kauppaa varten vie useita vuosia, nämä erityistoimenpiteet, joiden tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa tiettyjä sääntöjä yrityksille, ovat asianmukaisia.

Yksinkertaistamisdirektiivi ei sisällä lopullista järjestelmää koskevan periaateartiklan muutosta. Erityistoimenpiteitä ei myöskään ole kytketty luotettavan taloudellisen toimijan käsitteeseen.

Yksinkertaistamisdirektiivi sisältää kolme ensimmäistä edellä lueteltua toimenpidettä. Neljäs toimenpide sisältyy täytäntöönpanoasetukseen, joka on suoraan sovellettavaa oikeutta. Direktiivin toimeenpano edellyttää Suomen arvonlisäverolainsäädännön muuttamista. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2019. Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 1 päivästä tammikuuta 2020.

2 Nykytila

2.1 EU-lainsäädäntö

Ketjuliiketoimet

Arvonlisäverodirektiivin V osastossa säädetään verollisten liiketoimien paikasta eli siitä, missä jäsenvaltiossa liiketoimi verotetaan. Jos tavaraa ei lähetetä tai kuljeteta, luovutuspaikkana pidetään direktiivin 31 artiklan mukaan paikkaa, jossa tavara on luovutushetkellä. Direktiivin 14 artiklan 1 kohdan mukaan tavarantoiminnan luovutuksella eli myynnillä tarkoitetaan aineellisen omaisuuden omistajalle kuuluvan määräämisvallan siirtoa. Direktiivin 32 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan luovuttajan tai hankkijan taikka kolmannen lähettämän tai kuljettaman tavarantoiminnan luovutuspaikkana pidetään paikkaa, jossa tavara on hankkijalle kuljetuksen alkaessa.

Ketjuliiketoimilla tarkoitetaan samojen tavaroiden peräkkäisiä myyntejä siten, että niihin liittyy vain yksi kuljetus kahden jäsenvaltion välillä. Se, mihin myyntiin tavaroiden kuljetus liittyy, vaikuttaa kaikkien ketjuun kuuluvien myyntien verotusjäsenvaltion määräytymiseen. Ne myynnit, joihin kuljetus ei liity, verotetaan direktiivin 31 artiklan mukaisesti siinä jäsenvaltiossa, jossa ne ovat luovutushetkellä. Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ketjuliiketoimista on yhteisömyyntinä veroton vain se liiketoimi, johon kuljetus liittyy. Ketjussa tätä ennen olevat myynnit verotetaan kuljetuksen lähtöjäsenvaltiossa, kun taas ketjussa yhteisömyynnin jälkeen olevat myynnit verotetaan kuljetuksen päättymisjäsenvaltiossa.

Unionin tuomioistuimen ratkaisuissa on otettu kantaa siihen, mihin myyntiin kuljetus tulisi liittää. Selvää on, että jos ketjussa ensimmäisenä oleva yritys järjestää kuljetuksen, kuljetus liittyy tähän ensimmäiseen myyntiin, koska se järjestetään myyjän ominaisuudessa. Vastaavasti jos kuljetuksen järjestää ketjun viimeinen ostaja, kuljetus liittyy viimeiseen myyntiin. Jos kuljetuksen järjestää jokin ketjun keskellä oleva yritys, ratkaisevaa kuljetuksen liittymiselle on, järjestääkö yritys kuljetuksen myyjän vai ostajan ominaisuudessa. Olennaista on tutkia, kuka on se viimeisin taho, jolle tavaroiden omistajan määräämisvalta on siirtynyt kuljetuksen alkaessa. Tämä johtuu siitä, että tavaroiden luovutuksen tapahtumisesta eli myynnistä on juuri kyse omistajan määräämisvallan siirtymisestä. Jos ketjussa toisena oleva yritys järjestää kuljetuksen ja omistajan määräämisvalta on kuljetuksen alkaessa jo siirtynyt hänen ostajalleen eli ketjussa kolmantena olevalle yritykselle, kuljetuksen järjestävä yritys toimii myyjän ominaisuudessa eli kuljetus liittyy hänen suorittamaansa myyntiin.

Vaikka nämä periaatteet ovat sinänsä selviä, käytännössä ei aina ole helppoa määrittää viimeisintä tahoja, jolle omistajan määräämisvalta on siirtynyt. Lisäksi jäsenvaltioissa on sovellettu erilaisia käytännön lähestymistapoja.

Käytännön yhdenmukaistamiseksi ja oikeusvarmuuden lisäämiseksi arvonlisäverodirektiivin V osastoon on yksinkertaistamisdirektiivillä lisätty uusi 36a artikla, jonka mukaisesti tavaroiden kuljetus jäsenvaltiosta toiseen on liitettävä yhteen liiketoimiketjun myyntiin. Kun kuljetuksen järjestäjänä on muu myyjä kuin ensimmäinen myyjä, kuljetus liitetään pääsääntöisesti kuljetuksen järjestäjälle tapahtuneeseen myyntiin. Toisin sanoen kuljetuksen järjestäjän katsotaan tällöin järjestäneen kuljetuksen ostajan ominaisuudessa. Jos kuitenkin kuljetuksen järjestäjä on ilmoittanut omalle myyjälleen sen jäsenvaltion hänelle myöntämän arvonlisäverotunnisteen, josta tavaroiden kuljetus on alkanut, kuljetus liitetään kuljetuksen järjestäjän suorittamaan myyntiin. Tällöin tämä myynti on yhteisömyyntinä veroton, jos muut edellytykset täyttyvät.

ALV-tunniste ja yhteenvedoilmoitus yhteisömyynnin verottomuuden edellytyksenä

Tavaroiden yhteisömyynnin verottomuus on nykyisen sisämarkkinakaupan siirtymäjärjestelmän keskeinen osatekijä. Sitä, että tavaroiden yhteisöhankkija saa tavarat haltuunsa verottomina, on kuitenkin pidetty merkittävänä houkuttimena veropetoksiin.

Arvonlisäverodirektiivin 138 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta tavaroiden yhteisömyynnit. Yhteisömyynnillä tarkoitetaan sellaisten tavaroiden luovutuksia, jotka myyjä, hankkija tai joku muu näiden puolesta kuljettaa jäsenvaltion alueen ulkopuolelle, mutta kuitenkin yhteisössä, sellaiselle toiselle verovelvolliselle tai sellaiselle oikeushenkilölle, joka ei ole verovelvollinen, joka toimii tässä ominaisuudessa muussa jäsenvaltiossa kuin tavaroiden kuljetuksen lähtöjäsenvaltiossa. Verovelvollisena toimiminen on käytännössä osoitettu määränpäämaan verohallinnon hankkijalle antamalla arvonlisäverotunnisteella, joka on direktiivin mukaan merkittävä myynnistä annettavaan laskuun.

Euroopan unionin tuomioistuimen tulkinnan mukaan (C-273/11, C-587/10, C-24/15 ja C-21/16) hankkijan arvonlisäverotunniste on pelkästään yhteisömyynnin verovapautusoikeuden muodollinen edellytys. Tästä johtuen tilanteissa, joissa kyseistä edellytystä ei ole noudatettu, jäsenvaltiot voivat ainoastaan määrätä sakkoja tai hallinnollisia seuraamuksia, mutta ne eivät voi evätä itse vapautusta.

Artiklaa on yksinkertaistamisdirektiivillä muutettu ensinnäkin siten, että yhteisömyynnin verotomisuuden aineelliseksi edellytykseksi on asetettu se, että hankkijalle on annettu arvonlisäverotunniste muussa kuin lähtöjäsenvaltiossa ja että hankkija on ilmoittanut sen myyjälle. Myyjän on kuten nykyisinkin tarkistettava asiakkaansa arvonlisäverotunnisteen voimassaolo jäsenvaltioiden välisestä arvonlisäverotietojen vaihtojärjestelmästä (VIES-järjestelmä) ennen vapautuksen soveltamista. Tilanne ei siten tässä suhteessa juurikaan muutu myyjän kannalta, mutta seurausiltaan kyllä, koska vapautus voidaan evätä, ellei asiakkaalla ole arvonlisäverotunnistetta.

Nykyisen siirtymäjärjestelmän valvonta perustuu ennen kaikkea myyjän velvoitteeseen antaa yhteenvetoilmoitus, jossa ilmoitetaan hankkijoiden arvonlisäverotunnisteen sekä hankkijakohtaisesti myyntien määrä. Hankkijan jäsenvaltion veroviranomaiset pääsevät käsiksi näihin tietoihin VIES-järjestelmän kautta, joten ne saavat tiedon alueelleen saapuvista tavaroista, jotka verotetaan yleensä yhteisöhankintana. Hankkijan on ilmoitettava tämä yhteisöhankinta arvonsäveroilmoituksessaan, jolloin veroviranomaiset voivat verrata tätä ilmoitusta VIES-järjestelmän tietoihin. Ellei VIES-järjestelmässä ole oikeita tietoja, jäsenvaltioiden veroviranomaiset eivät saa asianmukaisesti tietoa verottamattomien tavaroiden saapumisesta alueelleen, jolloin niiden on luotettava verovelvollisten antamaan ilmoitukseen. Jos ilmoitusvelvollisuutta ei kuitenkaan jonkin luovutuksen osalta täytetä, voi tämä aiemman säännöksen mukaan johtaa seuraamuksiin, mutta ei itse vapautuksen epäämiseen. Yhteenvetoilmoituksen antovelvollisuus oli siis aiemmin vain muodollinen, ei aineellinen edellytys.

Tämän vuoksi 138 artiklaan on lisätty uusi 1a kohta, jossa myös yhteenvetoilmoituksen asianmukaisesta antamisesta on tehty aineellinen edellytys, jonka täyttämättä jättäminen saattaa johtaa verovapautuksen epäämiseen. Säännöksessä todetaan kuitenkin, että verovapautusta sovelletaan, jos verovelvollinen voi asianmukaisesti perustella laiminlyöntinsä viranomaisia tyydyttävällä tavalla.

Muutosten tavoitteena on helpottaa valvontaa ja parantaa VIES-järjestelmän tietojen laatua ja luotettavuutta.

Call off -varastoihin liittyviä yhteisöliiketoimia koskeva yksinkertaistus

Tavarain myynnillä tarkoitetaan arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan mukaan aineellisen omaisuuden omistajalle kuuluvan määräämisvallan siirtoa. Tämä koskee myös tavaroiden yhteisömyyntiä toiseen jäsenvaltioon. Tavaroiden yhteisöhankinta tarkoittaa 20 artiklan mukaan omistajan määräämisvallan saamista irtaimen aineelliseen omaisuuteen, jonka myyjä tai hankkija taikka joku muu näiden puolesta kuljettaa hankkijalle muuhun kuin lähtöjäsenvaltioon.

Tavaroiden myyntiin rinnastetaan 17 artiklan mukaan verovelvollisen omalle yritykselle kuuluvien tavaroiden siirto toiseen jäsenvaltioon. Siirtona toiseen jäsenvaltioon pidetään sitä, kun verovelvollinen tai joku muu tämän puolesta kuljettaa yrityksen tarpeita varten irtainta aineellista omaisuutta toiseen jäsenvaltioon. Tällaiset siirrot ovat lähtöjäsenvaltiossa verottomia yhteisömyyntejä vastaavin edellytyksin kuin normaalitkin yhteisömyynnit. Vastaavasti tavaroiden siirtäjän katsotaan tehneen kuljetuksen päättymisjäsenvaltiossa vastikkeelliseen tavaroiden yhteisöhankintaan rinnastettavan yhteisöhankinnan.

Tavaroiden vastikkeettomat siirrot toiseen jäsenvaltioon on rinnastettu normaaleihin yhteisömyynteihin ja -hankintoihin siksi, että saapumisjäsenvaltion verohallinto saisi tiedon tavaroiden saapumisesta ja kykenisi valvomaan sen alueella tapahtuvien tavaroiden edelleen myyntien verotusta ja pääomatavaroiden osalta vähennysten asianmukaisuutta. Yhteisömyyntien on annettava lähtöjäsenvaltiolle yhteenvetoilmoitus, jossa yhteisömyyntien arvo eritellään ostajakohdaisesti. Tämä koskee myös yhteisömyynteihin rinnastettavia tavaroiden siirtoja. Saapumisjäsenvaltio voi verrata VIES-järjestelmän tietoja yhteisöhankkijoiden ilmoittamiin yhteisöhankintojen määriin.

Arvonlisäverodirektiivissä on lueteltu tyhjentävästi ne poikkeustilanteet, joissa tavaroiden vastikkeettomia siirtoja toiseen jäsenvaltioon ei rinnasteta normaaleihin yhteisöliiketoimiin. Tällaisia poikkeuksia ovat tietyin edellytyksin esimerkiksi tavaroiden väliaikainen lähetys toiseen jäsenvaltioon siirtäjän sieltä ostamaa tavaroiden arviointia tai niihin kohdistuvaa työsuoritusta varten taikka siirtäjän siellä suorittamaa palvelua varten. Näissäkin tilanteissa tavarat eivät jää verovalvonnan ulkopuolelle, sillä mainituissa tilanteissa siirtäjän on direktiivin 243 artiklan mukaan pidettävä tavarista rekisteriä ja myös tavaroihin kohdistuvan työsuorituksen tai arvioinnin suorittavan yrityksen on pidettävä tavarista kirjaa.

Call off -varastomenettelyä käytettäessä myyjä siirtää tavaroita tunnetun ostajan käytössä olevaan varastoon toiseen jäsenvaltioon siten, että ostajasta tulee tavaroiden omistaja vasta, kun tavarat otetaan varastosta. Koska omistajan määräämisvalta siirtyy ostajalle vasta silloin, kun tämä ottaa tavarat varastosta, tavaroiden kuljetus toiseen jäsenvaltioon ei liity omistajan määräämisvallan siirtoon eli myyntiin. Toisin sanoen tavaroiden siirrosta toiseen jäsenvaltioon ei ole kyse normaalista vastikkeellisesta tavaroiden yhteisömyynnistä eikä ostajan suorittamasta vastikkeellisesta yhteisöhankinnasta, vaan tavaroiden siirtäjän tekemästä yhteisömyyntiin rinnastettavasta siirrosta lähtöjäsenvaltiossa ja yhteisöhankinnasta tavaroiden saapumisjäsenvaltiossa. Koska määräämisvalta siirtyy ostajalle vasta hänen ottaessaan tavarat varastosta, on tämä myynti varaston sijaintijäsenvaltion sisäinen myynti. Koska myyjä suorittaa varaston sijaintijäsenvaltiossa yhteisöhankinnan ja myynnin, hänen on rekisteröidyttävä siellä arvonlisäverovelvolliseksi.

Call off -varastomenettelyyn liittyvien liiketoimien verokohtelu ei ole kuitenkaan ollut yhdenmukaista, koska jotkut jäsenvaltiot ovat soveltaneet yksinkertaistettua menettelyä, jonka mukaan yhteisömyyntiin rinnastettavaa tavaroiden siirtoa ei katsota tapahtuvan, vaan sen sijasta vastikkeellinen tavaroiden yhteisömyynti ja ostajan suorittama yhteisöhankinta. Jäsenvaltioiden soveltamat menettelyt eroavat toisistaan sen suhteen, koska vastikkeellisen yhteisöliiketoimen katsotaan tapahtuvan: joissakin jäsenvaltioissa sen katsotaan tapahtuvan jo silloin, kun tavarat kuljetetaan varastoon toiseen jäsenvaltioon, kun taas joissakin vasta silloin, kun ostaja ottaa tavarat varastosta. Yksinkertaistettua menettelyä sovellettaessa myyjän ei ole tarvinnut suorittaa veroa varaston sijaintijäsenvaltiossa eikä hänen ole tarvinnut rekisteröityä siellä.

Näiden joidenkin jäsenvaltioiden soveltamien yksinkertaistusmenettelyjen edellytykset ja niihin liittyvät verovelvollisille asetetut velvollisuudet ovat olleet hyvin erilaisia eri jäsenvaltioissa,

mikä on monimutkaistanut verojärjestelmää ja aiheuttanut yrityksille hallinnollisia kustannuksia ja oikeudellista epävarmuutta. Koska kaikki jäsenvaltiot eivät ole ottaneet tällaista yksinkertaistusta käyttöön, tai ovat soveltaneet yksinkertaistusta hyvin rajoitetusti, tilanne ei ole ollut verovelvollisille neutraali. Jäsenvaltioiden erilaiset käytännöt ovat myös vaikeuttaneet verovalvontaa, koska näiden käytäntöjen vuoksi VIES-järjestelmän tiedot eivät ole olleet vertailukelpoisia ja tietojen saanti on voinut viivästyä, mikä on lisännyt veropetosten riskiä.

Näiden ongelmien poistamiseksi arvonlisäverodirektiiviin on otettu yhdenmukaiset säännökset call off -varastomenettelyyn liittyvien liiketoimien yksinkertaistamisesta, yksinkertaistuksen edellytyksistä ja siihen liittyvistä hallinnollisista velvoitteista. Samalla hallinnollista yhteistyötä koskevaan asetukseen on muutoksella otettu säännöksiä yksinkertaistukseen liittyvien valvontatietojen vaihtamisesta jäsenvaltioiden välillä.

Arvonlisäverodirektiiviin yksinkertaistamisdirektiivillä lisätyn 17 a artiklan mukaan verovelvollisen omalle yritykselle kuuluvien tavaroiden siirtoa toiseen jäsenvaltioon call off -varastojärjestelyjen mukaisesti ei rinnasteta tavaroiden myyntiin eli katsota tavaroiden siirroksi toiseen jäsenvaltioon. Tämän sijasta tavarat toiseen jäsenvaltioon kuljettaneen yrityksen katsotaan tehneen lähtöjäsenvaltiossa normaalin tavaroiden yhteisömyynnin ja tavaroiden ostajan saapumisjäsenvaltiossa vastikkeellisen yhteisöhankinnan. Näiden yhteisöliiketoimien katsotaan tapahtuvan sinä hetkenä, jona omistajan määräämisvalta tavaroihin siirtyy ostajalle eli käytännössä tavaroiden varastosta ottohetkellä. Edellytyksenä on se, että tavarat otetaan varastosta 12 kuukauden määräajassa.

Call off -varastojärjestelyjen katsotaan olevan olemassa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

— verovelvollinen tai kolmas osapuoli hänen puolestaan kuljettaa tavarat toiseen jäsenvaltioon, jossa ne on tarkoitus saapumisen jälkeen myöhemmässä vaiheessa myydä toiselle verovelvolliselle, jolla on oikeus ottaa nämä tavarat omistukseensa molempien verovelvollisten välisen voimassa olevan sopimuksen mukaisesti;

— tavarat kuljettavan verovelvollisen liiketoiminnan kotipaikka ei ole tavaroiden saapumisjäsenvaltion alueella, eikä hänellä ole siellä kiinteää toimipaikkaa;

— verovelvollinen, jolle tavarat on tarkoitettu myytäväksi, on rekisteröitynyt arvonlisäverovelvolliseksi tavaroiden saapumisjäsenvaltiossa, ja sekä hänen henkilöllisyytensä että kyseisen jäsenvaltion hänelle myöntämä arvonlisäverotunniste ovat tavarat siirtäneen verovelvollisen tiedossa kuljetuksen alkamisajankohtana;

— tavarat kuljettava verovelvollinen kirjaa tavaroiden siirron 243 artiklan 3 kohtaan lisätyn säännöksen mukaiseen rekisteriin ja ilmoittaa tavarat hankkivan verovelvollisen henkilöllisyyden ja saapumisjäsenvaltion tälle antaman arvonlisäverotunnisteen yhteenvedoilmoituksessa.

Jos ostaja ei ole ottanut tavaroita määräajan päättymiseen mennessä, yhteisöliiketoimeen rinnastettavan vastikkeettoman siirron katsotaan tapahtuvan sitä päivää seuraavana päivänä, jona 12 kuukauden jakso päättyy. Siirron ei kuitenkaan katsota tapahtuvan, jos tavarat on palautettu lähtöjäsenvaltioon tai jos tavarat ostaa toinen verovelvollinen määräajan kuluessa. Direktiivissä luetellaan lisäksi tilanteet, joissa yhteisöliiketoimeen rinnastettavan siirron katsotaan tapahtuvan jo ennen 12 kuukauden määräajan päättymistä.

Myös ostajan on pidettävä erillistä kirjanpitoa näiden sääntöjen mukaisesti myydyistä tavaroista.

Yksinkertaistamisdirektiivin säännökset ovat tyhjentävät eli muunlaiset toiseen jäsenvaltioon siirrettäviä tavaroita koskevat poikkeukset arvonlisäverodirektiivin normaaleista säännöksistä eivät ole sallittuja.

2.2 Suomen lainsäädäntö ja käytäntö

Kuljetuksen liittyminen tavaroiden ketjumyynnissä

Arvonlisäverolain (1501/1993) säännökset tavaroiden myyntimaasta vastaavat aiemmin voimassa olleita arvonlisäverodirektiivin säännöksiä. Lain 63 §:n 1 momentin mukaan tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä, kun se luovutetaan ostajalle. Ostajalle kuljetettava tavara on toisen momentin sisältämän pääsäännön mukaan myyty Suomessa, jos tavara on täällä myyjän tai jonkun muun aloittaessa kuljetuksen. Tavara on myyty Suomessa silloinkin, kun tavara on Yhteisön ulkopuolella kuljetuksen alkaessa, jos myyjä tuo sen Suomeen myyntiä varten.

ALV-tunniste ja yhteenvetoilmoitus yhteisömyynnin verottomuuden edellytyksenä

Arvonlisäverolain säännökset tavaroiden yhteisömyynnin verottomuudesta vastaavat aiemmin voimassa olleita arvonlisäverodirektiivin säännöksiä. Yhteisömyynnillä tarkoitetaan 72 b §:n mukaan irtaimen esineen myyntiä, jos myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa esineen ostajalle Suomesta toiseen jäsenvaltioon. Tavarahan myynti katsotaan säännöksen mukaan yhteisömyynniksi vain, jos ostajana on muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa toimiva elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja.

Verohallinnon ohjeen mukaan myynti voidaan käsitellä verottomana yhteisömyyntinä vain, jos myyjä on varmistanut, että ostaja eli yhteisöhankinnan tekijä on rekisteröity arvonlisäverovelvolliseksi toisessa EU-maassa. Yhteenvetoilmoituksen antamisvelvoitetta ei ole kytketty yhteisömyynnin verottomuuteen.

Call off -varastoihin liittyviä yhteisöliiketoimia koskeva yksinkertaistus

Arvonlisäverolain säännökset tavaroiden yhteisöliiketoimista vastaavat aiemmin voimassa olleita arvonlisäverodirektiivin säännöksiä. Laissa ei siis ole säännöksiä call off - tai muunlaisia varastoja koskevista yksinkertaistuksista.

Verohallinnon ohjeen mukaan jos ulkomaalainen harjoittaa arvonlisäverollista toimintaa Suomessa olevasta kiinteästä toimipaikasta käsin, hän on Suomessa arvonlisäverovelvollinen. Tavaroiden siirto myyntivarastoon Suomeen on täällä verotettava yhteisöhankinta. Ostajan luona olevaa niin sanottua call off -varastoa, jossa ei ole myyjän määräysvallan alaista henkilökuntaa, ei ohjeen mukaan kuitenkaan pidetä kiinteänä toimipaikkana. Tavaroiden siirto Suomeen on kuitenkin yleensä täällä verotettava yhteisöhankinta, josta seuraa ulkomaalaiselle ilmoituksenantovelvollisuus. Kuitenkin, jos tavarat on siirretty ostajan ylläpitämään varastoon, jossa oleviin tavaroihin tällä on yksinomainen käyttöoikeus, yhteisöhankinnan tekijäksi voidaan ohjeen mukaan poikkeuksellisesti katsoa suoraan ostaja. Tämän menettelyn soveltaminen edellyttää, että varastoa käyttää vain yksi asiakas. Vastikkeellisen yhteisöhankinnan katsotaan siis tapahtuvan jo varastoon siirtohetkellä. Ohje ei sisällä tarkempia menettelytapoja tämän yksinkertaistuksen soveltamiselle.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Arvonlisäverolaki

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön yksinkertaistamisdirektiivi. Täytäntöön panno edellyttää arvonlisäverolainsäädännön muuttamista.

Arvonlisäverolain 63 c §:ään otettaisiin yksinkertaistamisdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisättyä 36 a artiklaa vastaava säännös siitä, mihin Yhteisön alueella tapahtuvaan liiketoimiketjun myyntiin tavaroiden kuljetus olisi liitettävä. Direktiivin ja lakiehdotuksen tarkoituksena on tältä osin yhdenmukaistaa käytäntöjä EU:n alueella ja parantaa verovelvollisten oikeusvarmuutta.

Se, mihin myyntiin tavaroiden kuljetus liittyy, vaikuttaa kaikkien ketjuun kuuluvien myyntien verotusjäsenvaltion määräytymiseen. Ne ketjuun kuuluvat myynnit, joihin kuljetus ei liity, verotetaan arvonlisäverolain 63 §:n 1 momentin mukaisesti siinä jäsenvaltiossa, jossa tavarat ovat myyntihetkellä. Ketjuliiketoimista on yhteisömyyntinä veroton vain se myynti, johon kuljetus liittyy. Ketjussa tätä ennen olevat myynnit verotetaan kuljetuksen lähtöjäsenvaltiossa, kun taas ketjussa yhteisömyynnin jälkeen olevat myynnit verotetaan kuljetuksen päättymisjäsenvaltiossa.

Arvonlisäverolain 72 a ja 72 b §:ää muutettaisiin siten, että niissä asetettaisiin yksinkertaistamisdirektiiviä vastaavasti ostajan arvonlisäverotunnisteen voimassaolo ja yhteenvedoilmoituksen antamisvelvollisuuden asianmukainen täyttäminen yhteisömyynnin verottomuuden edellytykseksi. Direktiivin ja lakiehdotuksen tavoitteena on tältä osin helpottaa valvontaa ja parantaa VIES-järjestelmän tietojen laatua ja luotettavuutta.

Arvonlisäverolakiin otettaisiin yksinkertaistamisdirektiiviä vastaavat säännökset call off -varastomenettelyyn liittyvien liiketoimien yksinkertaistamisesta, yksinkertaistuksen edellytyksistä ja siihen liittyvistä hallinnollisista velvoitteista. Direktiivin ja arvonlisäverolain muutosten tavoitteena on yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa näihin varastoihin liittyvien liiketoimien verokohdetta ja parantaa verovalvonnan edellytyksiä. Yksinkertaistuksen johdosta myyjän ei tarvitsisi rekisteröityä verovelvolliseksi varaston sijaintivaltiossa.

Joidenkin jäsenvaltioiden soveltamien yksinkertaistusmenettelyjen edellytykset ja niihin liittyvät verovelvollisille asetetut velvollisuudet ovat olleet hyvin erilaisia eri jäsenvaltioissa, mikä on monimutkaistanut verojärjestelmää ja aiheuttanut yrityksille hallinnollisia kustannuksia ja oikeudellista epävarmuutta. Koska kaikki jäsenvaltiot eivät ole ottaneet tällaista yksinkertaistusta käyttöön, tai ovat soveltaneet yksinkertaistusta hyvin rajoitetusti, tilanne ei ole ollut verovelvollisille neutraali. Jäsenvaltioiden erilaiset käytännöt ovat myös vaikeuttaneet verovalvontaa, koska näiden käytäntöjen vuoksi VIES-järjestelmän tiedot eivät ole olleet vertailukelpoisia ja tietojen saanti on voinut viivästyä, mikä on lisännyt veropetosten riskiä.

3.2 Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön

Ahvenanmaan maakunta jää Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen (SopS 103/1994) liitteenä olevan pöytäkirjan n:o 2 mukaan Euroopan yhteisön arvonlisäveroalueen ulkopuolelle, vaikka se kuuluu EU:n tullialueeseen. Ahvenanmaata pidetään arvonlisäverodirektiivin mukaan arvonlisäverotuksessa kolmantena alueena, joka rinnastetaan kolmansiin maihin eli tullialueen ulkopuolisiin maihin. Tavaroiden tuonti näiltä alueilta EU:n veroalueelle muodostaa siten arvonlisäverotuksessa maahantuontina verotettavan tapahtuman ja tavaroiden vienti näille alueille on vastaavasti vapautettu verosta.

Ahvenanmaalla tapahtuviin liiketoimiin ei tarvitse soveltaa arvonlisäverodirektiiviä, mutta arvonlisäverolain mukaan Ahvenanmaalla sovelletaan lähtökohtaisesti normaalia arvonlisäverolain mukaista arvonlisäverojärjestelmää. Arvonlisäverolain mukaan Suomella tarkoitetaan arvonlisäverolaissa EU:n lainsäädännön mukaista Suomen arvonlisäveroaluetta ja Ahvenanmaan maakuntaa. Poikkeuksista säädetään Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetussa laissa (1266/1996), jäljempänä *Ahvenanmaata koskeva poikkeuslaki*. Lain 18 §:n mukaan mitä arvonlisäverolain 9 luvussa säädetään tavarain maahantuonnista Yhteisöön, sovelletaan myös tavarain tuontiin Ahvenanmaan maakuntaan muualta Suomesta, toisesta jäsenvaltiosta tai Yhteisön ulkopuolelta sekä tavarain tuontiin Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen.

Koska tavarain sisämarkkinakaupan verotusjärjestelmää ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen tai muiden jäsenvaltioiden välisessä kaupassa, eivät yksinkertaistamisdirektiivin säännökset vaikuta Ahvenanmaahan liittyvään verotukseen. Arvonlisäverolakiin ehdotettavat muutokset edellyttävät kuitenkin Ahvenanmaata koskevan poikkeuslain niiden säännösten muuttamista, joissa säädetään siitä, ettei Ahvenanmaan maakunnan katsota kuuluvan Suomen alueeseen toisista jäsenvaltioista tai toisiin jäsenvaltioihin tapahtuvia tavarain siirtoja sekä tiettyjä tavarain myyntimaata koskevia arvonlisäverolain säännöksiä sovellettaessa.

4 Esityksen vaikutukset

Esityksellä toimeenpantaisiin yksinkertaistamisdirektiivi, joka yhtenäistää ja yksinkertaistaa verokohtelua koko EU:n alueella ja parantaa verovalvonnan edellytyksiä. Esityksellä ei ole välittömiä verotuottovaikutuksia eikä sillä ole mitään merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Ehdotukset ovat omiaan vähentämään verovelvollisten hallinnollisia kustannuksia ja lisäämään oikeusvarmuutta. Komission arvion mukaan muutokset vähentäisivät yritysten kustannuksia EU:n tasolla 500 miljoonalla eurolla vuodessa. Yritysten kustannuksia alentava vaikutus Suomessa olisi vähäisempi, koska meillä sovelletaan jo nykyisin joustavia ja yksinkertaisia menettelyjä.

Lakiehdotuksen toimeenpano lisäisi siirtymävaiheessa elinkeinonharjoittajien ja Verohallinnon kustannuksia jonkin verran.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunto yhdeksältä taholta. Lausunnon antoivat Verohallinto, Veronmaksajain keskusliitto ry, Keskuskauppa-kamari, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Kaupan liitto, Suomen Tilintarkastajat ry ja Suomen Veroasiantuntijat ry. Lausuntojen johdosta lakiehdotuksen yhteisömyynnin verottomuuden edellytystä koskevan 72 a §:n 2 momentin sanontaa sekä 63 c §:n edellä olevaa otsikkoa on hieman täsmennetty. Lisäksi lakiehdotuksen yksityiskohtaisia perusteluja on hieman täydennetty yhteisömyynnin verottomuutta sekä call off -varastossa olevien tavarain tuhoutumista koskevien säännösehdoitusten osalta.

6 Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Ehdotetut muutokset perustuvat Euroopan unionin yksinkertaistamisdirektiiviin, jolla on muutettu arvonlisäverodirektiiviä. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja julkaistava yksinkertaistamisdirektiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2019. Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 1 päivästä tammikuuta 2020.

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Arvonlisäverolaki

18 b §. Koska 63 c §:ssä oleva säännös ehdotetaan siirrettäväksi 63 d §:ään, lain 18 b §:n 1 momentin 4 kohtaa muutettaisiin siinä olevan viittauksen tarkistamiseksi.

18 c §. Voimassa olevassa pykälässä oleva arvoseteleitä koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 18 e §:ään ja pykälässä ehdotetaan säädettäväksi call off -varastojärjestelyjen mukaisesti Suomesta toiseen jäsenvaltioon siirretyistä tavaroista.

Yksinkertaistamisdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisätyn 17 a artiklan 1 kohdan mukaan verovelvollisen omalle yritykselle kuuluvien tavaroiden siirtoa toiseen jäsenvaltioon call off -varastojärjestelyjen mukaisesti ei rinnasteta vastikkeelliseen tavaroiden luovutukseen. Artiklan 2 kohdan mukaan call off -varastojärjestelyjen katsotaan olevan olemassa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) verovelvollinen tai kolmas osapuoli hänen puolestaan lähettää tai kuljettaa tavarat toiseen jäsenvaltioon, jossa ne on tarkoitus saapumisen jälkeen myöhemmässä vaiheessa luovuttaa toiselle verovelvolliselle, jolla on oikeus ottaa nämä tavarat omistukseensa molempien verovelvollisten välisen voimassa olevan sopimuksen mukaisesti;

b) verovelvollisen, joka lähettää tai kuljettaa tavarat, liiketoiminnan kotipaikka ei ole sen jäsenvaltion alueella, johon tavarat lähetetään tai kuljetetaan, eikä hänellä ole siellä kiinteää toimipaikkaa;

c) verovelvollinen, jolle tavarat on tarkoitettu luovutettaviksi, on rekisteröitynyt arvonlisäverovelvolliseksi siinä jäsenvaltiossa, johon tavarat lähetetään tai kuljetetaan, ja sekä hänen henkilöllisyytensä että kyseisen jäsenvaltion hänelle myöntämä arvonlisäverotunniste ovat b alakohdassa tarkoitetun verovelvollisen tiedossa lähetyksen tai kuljetuksen alkamisajankohtana;

d) verovelvollinen, joka lähettää tai kuljettaa tavarat, kirjaa tavaroiden siirron 243 artiklan 3 kohdassa säädettyyn rekisteriin ja ilmoittaa tavarat hankkineen verovelvollisen henkilöllisyyden ja sen jäsenvaltion, johon tavarat lähetetään tai kuljetetaan, tälle myöntämän arvonlisäverotunnisteen 262 artiklan 2 kohdassa säädettyssä yhteenvetoilmoituksessa.

Artiklan 3 kohdan mukaan, jos 2 kohdassa vahvistetut edellytykset täyttyvät, ajankohtana, jona omistajan määräämisvalta tavaroihin siirretään 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetulle verovelvolliselle, sovelletaan seuraavia sääntöjä, edellyttäen, että siirto tapahtuu 4 kohdassa tarkoitetussa määräajassa:

— katsotaan, että 138 artiklan 1 kohdan mukaisen tavaroiden luovutuksen on tehnyt verovelvollinen, joka itse tai jonka puolesta kolmas osapuoli lähetti tai kuljetti tavarat, siinä jäsenvaltiossa, josta tavarat lähetettiin tai kuljetettiin;

— katsotaan, että tavaroiden yhteisö Hankinnan on tehnyt verovelvollinen, jolle kyseiset tavarat luovutetaan, siinä jäsenvaltiossa, johon tavarat lähetettiin tai kuljetettiin.

Artiklan 4 kohdan mukaan, jos tavaroita ei ole luovutettu 12 kuukauden kuluessa niiden saapumisesta jäsenvaltioon, johon ne on lähetetty tai kuljetettu, 2 kohdan c alakohdassa ja 6 kohdassa

tarkoitettulle verovelvolliselle, jolle tavarat oli tarkoitettu, eikä yksikään 7 kohdassa säädetty tilanne ole ilmennyt, 17 artiklassa tarkoitettun siirron katsotaan tapahtuvan sitä päivää seuraavana päivänä, jona 12 kuukauden jakso päättyy.

Artiklan 5 kohdan mukaan 17 artiklassa tarkoitettun siirron ei katsota tapahtuvan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

— määräämisvaltaa tavaroihin ei ole siirretty ja kyseiset tavarat on palautettu jäsenvaltioon, josta ne on lähetetty tai kuljetettu, 4 kohdassa tarkoitettussa määrääjässä, ja

— verovelvollinen, joka lähetti tai kuljetti tavarat, kirjaa niiden palauttamisen 243 artiklan 3 kohdassa säädettyyn rekisteriin.

Artiklan 6 kohdan mukaan jos 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettu verovelvollinen korvataan 4 kohdassa tarkoitettussa määrääjässä toisella verovelvollisella, 17 artiklassa tarkoitettun siirron ei katsota tapahtuvan korvaamisajankohtana edellyttäen, että

— 2 kohdan kaikki muut sovellettavat edellytykset täyttyvät; ja

— 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu verovelvollinen kirjaa korvaamisen 243 artiklan 3 kohdassa säädettyyn rekisteriin.

Pykälään otettaisiin direktiivin 17 a artiklan 1—6 kohtaa vastaavat säännökset.

Jos samassa varastossa säilytetään useammalle ostajalle tarkoitettuja tavaroita, kullekin ostajalle tarkoitettujen tavaroiden ei tarvitse olla fyysisesti erillään toisistaan, jos ne ovat varastokirjanpidon avulla tai muutoin erotettavissa toisistaan.

18 d §. Voimassa olevassa pykälässä oleva arvoseteleitä koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi uuteen 18 f §:ään ja pykälässä ehdotetaan säädettäväksi call off -varastojärjestelyjä koskevien edellytysten lakkaamisesta.

Yksinkertaistamisdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisätyn 17 a artiklan 7 kohdan mukaan, jos jokin 2 ja 6 kohdassa säädetty edellytys ei enää täyty 4 kohdassa tarkoitettussa määrääjässä, 17 artiklassa tarkoitettun tavaroiden siirron katsotaan tapahtuvan ajankohtana, jona kyseinen edellytys ei enää täyty. Jos tavarat luovutetaan muulle henkilölle kuin 2 artiklan c alakohdassa tai 6 kohdassa tarkoitettulle verovelvolliselle, katsotaan, että 2 ja 6 kohdassa säädetyt edellytykset eivät enää täyty välittömästi ennen tällaista luovutusta.

Jos tavarat lähetetään tai kuljetetaan muuhun maahan kuin siihen jäsenvaltioon, josta ne oli alun perin siirretty, katsotaan, että 2 ja 6 kohdassa säädetyt edellytykset eivät enää täyty välittömästi ennen kuin tällainen lähetys tai kuljetus alkaa. Jos tavarat tuhoutuvat, häviävät tai varastetaan, katsotaan, että 2 ja 6 kohdassa säädetyt edellytykset eivät enää täyty sinä päivänä, jona tavarat tosiasiallisesti vietiin pois tai tuhottiin, tai jos on mahdotonta määritellä tuota päivää, päivänä, jona tavaroiden tuhoutuminen tai katoaminen havaittiin.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi direktiivin 17 a artiklan 7 kohtaa vastaavat säännökset. Tavaroiden tuhoutumista koskevaa säännöstä ei olisi tarkoitus tulkita ehdottomasti. Esimerkiksi jos osa tavaroista pilaantuu varastossa tavaroiden ominaispiirteiden johdosta, siirron ei katsottaisi tapahtuvan.

18 e §. Lakiin lisättäisiin uusi 18 e §, johon otettaisiin nykyisin 18 c §:ssä oleva arvoseteleitä koskeva säännös.

18 f §. Lakiin lisättäisiin uusi 18 f §, johon otettaisiin nykyisin 18 d §:ssä oleva arvoseteleitä koskeva säännös.

26 a §. Koska 63 d §:n säännös ehdotetaan siirrettäväksi 63 e §:ään, pykälän 3 momenttia muutettaisiin siinä olevan viittauksen tarkistamiseksi.

26 b §. Koska 63 c §:n säännös ehdotetaan siirrettäväksi 63 d §:ään, pykälän 1 momentin 4 kohta muutettaisiin siinä olevan viittauksen tarkistamiseksi.

26 h §. Lakiin lisättäisiin uusi 26 h §, jossa säädettäisiin call off -varastojärjestelyjen mukaisesti toisesta jäsenvaltiosta Suomeen siirretyistä tavaroista yksinkertaistamisdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisätyn 17 a artiklan 1—6 kohtia vastaavasti. Jos samassa varastossa säilytetään useammalle ostajalle tarkoitettuja tavaroita, kullekin ostajalle tarkoitettujen tavaroiden ei tarvitse olla fyysisesti erillään toisistaan, jos ne ovat varastokirjanpidon avulla tai muutoin erotettavissa toisistaan. Direktiivin säännöksiä on selostettu 18 c §:n muutosta koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa.

26 i §. Lakiin lisättäisiin uusi 26 i §, jossa säädettäisiin call off -varastojärjestelyjen edellytysten lakkaamisesta yksinkertaistamisdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisätyn 17 a artiklan 7 kohtaa vastaavasti. Direktiivin säännöstä on selostettu 18 d §:n muutosta koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa.

63 §. Koska 63 d §:ssä oleva säännös ehdotetaan siirrettäväksi 63 e §:ään, pykälän 2 momenttia muutettaisiin siinä olevan viittauksen tarkistamiseksi.

Kuljetuksen liittäminen myyntiin Yhteisön sisäisissä ketjuliiketoimissa

63 c §. Voimassa olevan 63 c §:n säännös ehdotetaan siirrettäväksi 63 d §:ään ja 63 c §:ään otettaisiin yksinkertaistamisdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisättyä 36 a artiklaa vastaava säännös kuljetuksen liittämisestä myyntiin Yhteisön sisäisissä ketjuliiketoimissa.

Artiklan 1 kohdan mukaan, jos samat tavarat luovutetaan peräkkäin ja ne lähetetään tai kuljetetaan jostakin jäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon suoraan ensimmäiseltä luovuttajalta ketjun viimeiselle asiakkaalle, lähetys tai kuljetus liitetään ainoastaan väliportaan toimijalle tehtyyn luovutukseen. Artiklan 2 kohdan mukaan 1 kohdasta poiketen lähetys tai kuljetus liitetään ainoastaan väliportaan toimijan tekemään luovutukseen, jos väliportaan toimija on ilmoittanut luovuttajalleen sen jäsenvaltion hänelle myöntämän arvonlisäverotunnisteen, josta tavarat on lähetetty tai kuljetettu. Väliportaan toimijalla tarkoitetaan 3 kohdan mukaan sellaista ketjuun kuuluvaa muuta kuin ketjun ensimmäistä luovuttajaa, joka itse tai jonka puolesta toimiva kolmas osapuoli lähettää tai kuljettaa tavarat.

Ketjussa tulee olla vähintään kolme tahoa. Ketjun viimeinen ostaja voi olla yksityishenkilö.

63 f §. Nykyisin 63 e §:ssä oleva säännös siirrettäisiin 63 f §:ään, jossa nykyisin oleva säännös otettaisiin 63 g §:ään.

63 g §. Nykyisin 63 f §:ssä oleva säännös siirrettäisiin 63 g §:ään, jossa nykyisin oleva säännös otettaisiin uuteen 63 h §:ään.

63 h §. Lakiin lisättäisiin uusi 63 h §, johon otettaisiin nykyisin 63 g §:ssä oleva säännös. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa viitattaisiin 63 f §:n sijasta 63 g §:ään, koska 63 f §:n säännös ehdotetaan siirrettäväksi 63 g §:ään.

70 §. Koska 63 c §:n säännös ehdotetaan siirrettäväksi 63 d §:ään, 70 §:n 2 momenttia muutettaisiin siinä olevan viittauksen tarkistamiseksi.

6 luku **Kansainväliseen kauppaan liittyvät verottomuudet**

Tavarán yhteisömyynti

72 a §. Pykälän mukaan veroa ei suoriteta 72 b §:ssä tarkoitettusta tavarán yhteisömyynnistä. Yksinkertaistusdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisätyn 138 artiklan 1 kohdan 1a kohdan mukaan tavaroiden yhteisömyynnin verottomuutta ei sovelleta, jos tavarán luovuttaja ei ole täyttänyt 262 ja 263 artiklassa säädettyä velvoitetta antaa yhteenvetoilmoitus, tai hänen antamassaan yhteenvetoilmoituksessa ei anneta tästä luovutuksesta 264 artiklan mukaisia oikeita tietoja, ellei tavarán luovuttaja voi asianmukaisesti perustella laiminlyöntiään toimivaltaisilla viranomaisilla tyydyttävällä tavalla. Yksinkertaistamisdirektiivin seitsemännen johdantokappaleen mukaan jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että jos tavaroiden luovuttaja ei noudata VIES-ilmoitusvelvoitteitaan, vapautusta ei tulisi soveltaa, paitsi jos luovuttaja toimii vilpittömässä mielessä, eli hän voi asianmukaisesti perustella toimivaltaisille veroviranomaisille yhteenvetoilmoitukseen liittyvät laiminlyöntinsä, mihin voisi sisältyä myös se, että luovuttaja antaa samaan aikaan edellytetyt oikeat tiedot.

Pykälää muutettaisiin siten, että sen 2 momentiksi otettaisiin direktiiviä vastaava säännös.

Koska yhteenvetoilmoitus on annettava vasta yhteisömyynnin tapahtumisen jälkeen, olisi yhteisömyyjin käytännössä käsiteltävä myyntiä verottomana yhteisömyyntinä, vaikka kaikki verottomuuden edellytykset eivät vielä ole selvillä.

Vähäisiä laiminlyöntejä olisivat esimerkiksi huolimattomuusvirheet ilmoitettavissa tiedoissa. Vähäisyydellä ei tarkoitettaisi laiminlyönnin rahamääräistä arvoa.

72 b §. Pykälässä määritellään veroton tavarán yhteisömyynti. Pykälän 2 momentin mukaan tavarán myynti katsotaan yhteisömyynniksi vain, jos ostajana on muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa toimiva elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja. Momenttia muutettaisiin siten, että siihen otettaisiin nykyisen edellytyksen lisäksi arvonlisäverodirektiivin 138 artiklan 1 kohtaan yksinkertaistusdirektiivillä lisätty edellytys, että hankkijalle on annettu arvonlisäverotunniste muussa kuin lähtöjäsenvaltiossa ja että hankkija on ilmoittanut sen myyjälle.

Tapa jolla ostaja ilmoittaa arvonlisäverotunnisteensa myyjälle on vapaasti valittavissa. Tämän edellytyksen voidaan katsoa täyttyneen muun muassa, jos myyjä on merkinnyt ostajan arvonlisäverotunnisteen laskuun.

72 g §. Koska 63 e §:n säännös ehdotetaan siirrettäväksi 63 f §:ään, 72 g §:n johdantokappaletta muutettaisiin siinä olevan viittauksen tarkistamiseksi.

162 §. Pykälässä säädetään velvollisuudesta antaa yhteenvetoilmoitus. Pykälää muutettaisiin ensinnäkin siten, että 2 momentissa oleva säännös kolmikantakauppaan liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta otettaisiin 1 momentin 3 kohdaksi. Momentin 4 kohtaan otettaisiin yksinkertais-

tamisdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisättyä 262 artiklan 2 kohtaa vastaava säännös. Artiklan 2 kohdan mukaan jokaisen verovelvollisen on annettava tieto niiden verovelvollisten arvonlisäverotunnisteesta, joille tavarat, jotka on lähetetty tai kuljetettu 17 a artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisia call off -varastojärjestelyjä noudattaen, on tarkoitettu, ja kaikista muutoksista toimitettuihin tietoihin. Muutostietona on lähinnä ilmoitettava lakiehdotuksen 18 c §:n 3 momentissa tarkoitettu alkuperäisen ostajan tilalle tullut ostaja.

Varastoon siirrettyjen tavaroiden arvoa ei tarvitse yhteenvetoilmoitukseen merkitä.

209 s §. Pykälässä säädetään elinkeinonharjoittajan velvollisuudesta pitää luetteloa niistä tavaroista, jotka kuljetetaan toiseen jäsenvaltioon 18 b §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja liiketoimia varten.

Pykälää muutettaisiin ensinnäkin siten, että sen 2 momenttiin otettaisiin yksinkertaistamisdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisättyä 243 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa vastaava säännös. Alakohdan mukaan jokaisen verovelvollisen, joka siirtää tavaroita 17 a artiklassa tarkoitettujen call off -varastojärjestelyjen mukaisesti, on pidettävä rekisteriä, jonka avulla veroviranomaiset voivat tarkistaa, että kyseistä artiklaa on sovellettu oikein.

Johdonmukaisuuden vuoksi pykälän 3 momenttiin otettaisiin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen (1355/2016) 1 §:n 6 momentissa oleva säännös elinkeinonharjoittajan velvollisuudesta tunnistaa sellaiset irtaimet esineet, jotka hänelle on lähetetty toisesta jäsenvaltiosta työsuoritusta tai arvonmäärittystä varten.

Pykälän 4 momenttiin otettaisiin yksinkertaistamisdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisättyä 243 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa vastaava säännös. Alakohdan mukaan jokaisen verovelvollisen, jolle luovutetaan tavaroita 17 a artiklassa tarkoitettujen call off -varastojärjestelyjen mukaisesti, on pidettävä rekisteriä kyseisistä tavaroista.

Täytäntöönpanoasetukseen lisätyssä 54 a artiklassa säädetään yksityiskohtaisesti niistä tiedoista, jotka direktiivin 243 artiklassa tarkoitettujen rekisterien on sisällettävä. Artikla on suoraan sovellettavaa oikeutta. Arvonlisäverolakiin lisättäväksi ehdotettujen 209 s §:n 2 ja 4 momenttien mukaisten luetteloiden on siten sisällettävä asetuksessa säädetyt tiedot. Pykälän 5 momenttiin otettaisiin selkeyden vuoksi viittaus täytäntöönpanoasetuksen artiklaan.

1.2 Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön

2 §. Pykälää muutettaisiin siinä olevan lakiviittauksen täsmentämiseksi.

3 §. Pykälän mukaan sovellettaessa arvonlisäverolain 18 a ja 18 b §:ää Ahvenanmaan maakunnan ei katsota kuuluvan Suomen alueeseen. Kyseiset säännökset koskevat tavaroiden siirtoa Suomesta toiseen jäsenvaltioon. Pykälää muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin viittaukset myös lakiehdotuksen mukaisiin 18 c ja 18 d §:ään, jotka koskevat tavaroiden siirtoja call off -varastojärjestelyjen mukaisesti Suomesta toiseen jäsenvaltioon.

4 §. Pykälän mukaan sovellettaessa arvonlisäverolain 26 a ja 26 b §:ää Ahvenanmaan maakunnan ei katsota kuuluvan Suomen alueeseen. Kyseiset säännökset koskevat tavaroiden siirtoa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen. Pykälää muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin viittaukset myös lakiehdotuksen mukaisiin 26 h ja 26 i §:ään, jotka koskevat tavaroiden siirtoja call off -varastojärjestelyjen mukaisesti toisesta jäsenvaltiosta Suomeen.

5 §. Pykälän mukaan sovellettaessa arvonlisäverolain 63, 63 a, 63 b, 63 d, 63 e ja 63 g §:ää Ahvenanmaan maakunnan ei katsota kuuluvan Suomen alueeseen. Kyseiset säännökset koskevat tiettyjä tavaroiden myyntimaasääntöjä. Pykälää muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin viittaus lakiehdotuksen mukaiseen kuljetuksen liittämistä ketjumyynnissä koskevaan 63 c §:ään, sekä korvattaisiin viittaus 63 d §:ään viittauksella 63 h §:ään, koska lakiehdotuksen mukaan nykyiset 63 d, 63 e ja 63 g §:n säännökset siirtyisivät 63 e, 63 f ja uuteen 63 h §:ään.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Esityksen johdosta oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen (1355/2016) 1 §:n 6 momentti tulisi kumota, koska vastaava säännös otettaisiin arvonlisäverolain 209 s §:n 3 momenttiin.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan yksinkertaistamisdirektiivissä edellytettynä ajankohtana eli 1 päivänä tammikuuta 2020.

Arvonlisäverolain muuttamisesta annettavaa lakia sovellettaisiin pääsääntöisesti silloin, kun myyty tavara on toimitettu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Call off -varastojärjestelyjen mukaisesti jäsenvaltiosta toiseen siirrettäviä tavaroita koskevaa 18 c, 18 d, 26 h ja 26 i §:ää sovellettaisiin silloin, kun tavara on siirretty toiseen jäsenvaltioon tai toisesta jäsenvaltiosta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**arvonlisäverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 18 b §:n 1 momentin 4 kohta, 18 c ja 18 d §, 26 a §:n 3 momentti, 26 b §:n 1 momentin 4 kohta, 63 §:n 2 momentti, 63 c—63 e § ja niiden edellä olevat väliotsikot, 63 f ja 63 g §, 70 §:n 2 momentti, 72 a §, 72 b §:n 2 momentti, 72 g §:n johdantokappale, 162 ja 209 s §,

sellaisina kuin niistä ovat 18 b §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1767/1995, 18 c ja 18 d § laissa 416/2018, 26 a §:n 3 momentti, 63 §:n 2 momentti ja 63 e—63 g § laissa 935/2004, 26 b §:n 1 momentin 4 kohta laissa 505/2014, 63 c ja 72 a § sekä 72 b §:n 2 momentti laissa 1486/1994, 63 d § laeissa 1392/2010 ja 505/2014, 63 d §:n edessä oleva väliotsikko laissa 1392/2010, 70 §:n 2 momentti laissa 763/1999, 72 g §:n johdantokappale laissa 331/2005 sekä 162 ja 209 s § laissa 773/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 18 e, 18 f, 26 h ja 26 i §, 63 f §:n edelle uusi väliotsikko ja lakiin uusi 63 h § seuraavasti:

18 b §

Tavaraa ei katsota myydyn 18 a §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

4) 63 d §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

18 c §

Elinkeinonharjoittajan ei katsota myyvän tavaraa 18 a §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos hän siirtää tavaran call off -varastojärjestelyjen mukaisesti. Tämän sijasta elinkeinonharjoittajan katsotaan myyvän mainittujen varastojärjestelyjen mukaisesti siirtämänsä tavaran vastikkeellisesti 72 b §:n 1 momentissa tarkoitettuna yhteisömyyntinä silloin, kun se elinkeinonharjoittaja, jolle tavara oli tarkoitettu myytäväksi, ottaa tavaran omistukseensa.

Call off -varastojärjestelyjen katsotaan olevan olemassa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran Suomesta toiseen jäsenvaltioon, jossa tavara on tarkoitus myöhemmin myydä toiselle elinkeinonharjoittajalle, jolla on elinkeinonharjoittajien välisen sopimuksen mukaisesti oikeus ottaa tavara omistukseensa;

2) tavaran siirtävän elinkeinonharjoittajan liiketoiminnan kotipaikka ei ole kuljetuksen päättymisvaltiossa, eikä hänellä ole siellä kiinteää toimipaikkaa;

3) elinkeinonharjoittaja, jolle tavara on tarkoitettu 1 kohdassa tarkoitetuin tavoin myytäväksi, on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin kuljetuksen päättymisvaltiossa, ja hänen henkilöllisyytensä ja hänelle kyseisessä jäsenvaltiossa myönnetty arvonlisäverotunniste ovat 2 kohdassa tarkoitetun elinkeinonharjoittajan tiedossa kuljetuksen alkamisajankohtana;

4) tavaran siirtävä elinkeinonharjoittaja täyttää 162 §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 209 s §:n 2 momentissa säädetty velvollisuutensa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään elinkeinonharjoittajasta, jolle tavara on tarkoitettu kuljetuksen alkaessa, sovelletaan myös tämän tilalle vastaavanlaisella sopimuksella tulleeseen elin-

keinoonharjoittajaan, jos hänen henkilöllisyytensä ja arvonlisäverotunnisteensa ovat tavaran siirtävän elinkeinonharjoittajan tiedossa korvaamisajankohtana ja jos viimeksi mainittu merkitsee korvaamisen 209 s §:n 2 momentissa tarkoitettuun luetteloon.

Jos tavaraa ei ole myyty 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle elinkeinonharjoittajalle eikä mitään 18 d §:ssä tarkoitettua tilannetta ole tapahtunut 12 kuukauden kuluessa siitä, kun tavara saapui kuljetuksen päättymisjäsenvaltioon, tavara katsotaan 1 momentista poiketen myydyn 18 a §:ssä tarkoitettulla tavalla. Myynnin katsotaan tällöin tapahtuneen sitä päivää seuraavana päivänä, jona 12 kuukauden jakso päättyi. Myyntiä ei kuitenkaan katsota tapahtuneen, jos tavaraa ei ole myyty vastikkeellisesti ja se on viimeistään mainittuna päivänä palautettu Suomeen ja tästä on tehty merkintä 209 s §:n 2 momentissa tarkoitettuun luetteloon.

18 d §

Tavara katsotaan myydyn 18 a §:ssä tarkoitettulla tavalla, jos ennen 18 c §:n 4 momentissa tarkoitettua määräajan päättymistä:

- 1) jokin 18 c §:n 2 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa täyttymästä;
- 2) 18 c §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua elinkeinonharjoittajan tilalle tulee toinen henkilö, mutta 18 c §:n 3 momentissa säädetty edellytykset eivät täyty;
- 3) tavara myydään muulle henkilölle kuin 18 c §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle elinkeinonharjoittajalle;
- 4) tavara kuljetetaan muuhun maahan kuin Suomeen; tai
- 5) tavara tuhoutuu, häviää tai varastetaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa 18 a §:ssä tarkoitettua myynnin katsotaan tapahtuneen sinä päivänä, jona:

- 1) edellytys ei enää täytynyt;
- 2) elinkeinonharjoittaja korvattiin toisella henkilöllä;
- 3) 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua myynti tapahtui;
- 4) 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu kuljetus alkoi;
- 5) tavara tosiasiallisesti vietiin pois tai tuhottiin, tai jos tämän päivän määrittely on mahdollista, päivänä, jona tavaran tuhoutuminen tai katoaminen havaittiin.

18 e §

Arvosetelillä tarkoitetaan välinettä, johon liittyy velvoite hyväksyä se tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeeksi tai vastikkeen osaksi ja johon liittyvät myytävät tavarat tai palvelut taikka mahdollisten myyjien henkilöllisyys on mainittu joko välineessä itsessään tai sitä koskevissa asiakirjoissa, kuten sen käyttöehdoissa. Postimerkkiä ei pidetä arvosetelinä.

Televiestintäpalveluja myyvän elinkeinonharjoittajan liikkeelle laskemaa välinettä, jota voidaan käyttää muun muassa näiden palvelujen vastikkeeksi, pidetään arvosetelinä, mikä ei kuitenkaan vaikuta 41 ja 42 §:n soveltamiseen liikkeeseenlaskijan välineen avulla mahdollisesti suorittamien erillisten palvelujen myyntiin.

Yksikäyttöarvosetelillä tarkoitetaan arvoseteliä, johon liittyvistä tavaroiden ja palvelujen myynneistä suoritettavan arvonlisäveron määrä sekä tavaroiden ja palvelujen myyntimaa on tiedossa arvosetelin liikkeeseenlaskuhetkellä. Monikäyttöarvosetelillä tarkoitetaan arvoseteliä, joka ei ole yksikäyttöarvoseteli.

18 f §

Arvosetelin luovutus ei ole arvoseteliin liittyvien tavaroiden tai palvelujen myynneistä erillinen tavaran tai palvelun myynti. Mahdollisen arvosetelin jakeluun liittyvän erillisen palvelun myynti on verotuksen piirissä yleisten säännösten mukaisesti.

Yksikäyttöarvoseteliin liittyvien tavaroiden tai palvelujen myyjän arvosetelin myynnistä saamaa vastiketta pidetään näiden tavaroiden ja palvelujen myynnistä saatuna 15 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisena vastikkeena tai sen osana.

Kun verovelvollinen, jolla ei ole velvollisuutta hyväksyä yksikäyttöarvoseteliä tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeeksi tai sen osaksi, luovuttaa arvosetelin omissa nimissään, hänen katsotaan myyvän seteliin liittyvät tavarat ja palvelut arvosetelin ostajalle. Tätä sovelletaan vain, jos on selvää, että setelin arvo kattaa siihen liittyvien tavaroiden tai palvelujen myynnin koko vastikkeen.

Elinkeinonharjoittajan, jolla on velvollisuus hyväksyä yksikäyttöarvoseteli tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeeksi, katsotaan myyneen tavarat tai palvelut sellaiselle verovelvolliselle, jonka katsotaan 3 momentin mukaisesti myyneen ne arvosetelin ostajalle.

26 a §

Tavaran hankintaa ei katsota yhteisöhankinnaksi, jos kyse on 63 §:n 3 momentissa taikka 63 a tai 63 e §:ssä tarkoitettusta myynnistä.

26 b §

Tavaraa ei katsota hankitun 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

4) 63 d §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

3 a luku

Tavaran yhteisöhankinta

26 h §

Elinkeinonharjoittajan ei katsota tekevän 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettua tavaran yhteisöhankintaa, jos hän siirtää tavaran call off -varastojärjestelyjen mukaisesti. Tämän sijasta sen elinkeinonharjoittajan, jolle tavara on tarkoitettu, katsotaan tekevän 26 a §:n 1 momentissa tarkoitettua vastikkeellisen yhteisöhankinnan silloin, kun hän ottaa näiden varastojärjestelyjen mukaisesti siirretyn tavaran omistukseensa.

Call off -varastojärjestelyjen katsotaan olevan olemassa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran toisesta jäsenvaltiosta Suomeen, jossa tavara on tarkoitettu myöhemmin myydä toiselle elinkeinonharjoittajalle, jolla on elinkeinonharjoittajien välisen sopimuksen mukaisesti oikeus ottaa tavara omistukseensa;

2) tavaran siirtävän elinkeinonharjoittajan liiketoiminnan kotipaikka ei ole Suomessa, eikä hänellä ole täällä kiinteää toimipaikkaa;

3) elinkeinonharjoittaja, jolle tavara on tarkoitettu 1 kohdassa tarkoitetuin tavoin myytäväksi, on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin Suomessa, ja hänen henkilöllisyytensä ja suomalainen arvonlisäverotunnisteensa ovat 2 kohdassa tarkoitettujen elinkeinonharjoittajan tiedossa kuljetuksen alkamisajankohtana;

4) tavaran siirtävä elinkeinonharjoittaja täyttää 162 §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 209 s §:n 2 momentissa säädettyjä velvollisuuksia vastaavat kuljetuksen alkamisjäsenvaltion lainsäädännön mukaiset velvollisuutensa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään elinkeinonharjoittajasta, jolle tavara on tarkoitettu kuljetuksen alkaessa, sovelletaan myös tämän tilalle vastaavanlaisella sopimuksella tulleeseen elinkeinonharjoittajaan, jos hänen henkilöllisyytensä ja suomalainen arvonlisäverotunnisteensa ovat tavaran siirtävän elinkeinonharjoittajan tiedossa korvaamisajankohtana ja jos viimeksi mainittu merkitsee korvaamisen 209 s §:n 2 momentissa tarkoitettua luetteloa vastaavaan kuljetuksen alkamisjäsenvaltion lainsäädännön mukaiseen luetteloon.

Jos tavaraa ei ole myyty 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle elinkeinonharjoittajalle eikä mitään 26 i §:ssä tarkoitettua tilannetta ole tapahtunut 12 kuukauden kuluessa siitä, kun tavara saapui Suomeen, siirtäjän katsotaan 1 momentista poiketen tehneen 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetun tavarantoimituksen yhteisötoimituksen. Yhteisötoimituksen katsotaan tällöin tapahtuneen sitä päivää seuraavana päivänä, jona 12 kuukauden jakso päättyi. Yhteisötoimitusta ei kuitenkaan katsota tapahtuneen, jos tavaraa ei ole myyty vastikkeellisesti ja se on viimeistään mainittuna päivänä palautettu kuljetuksen alkamisjäsenvaltioon ja tästä on tehty merkintä 209 s §:n 2 momentissa tarkoitettua vastaavaan luetteloon kuljetuksen alkamisjäsenvaltiossa.

26 i §

Tavarantoimituksen siirtäjän katsotaan tehneen 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetun tavarantoimituksen yhteisötoimituksen, jos ennen 26 h §:n 4 momentissa tarkoitetun määräajan päättymistä:

- 1) jokin 26 h §:n 2 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä ei enää täyty;
- 2) 26 h §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun elinkeinonharjoittajan tilalle tulee toinen henkilö, mutta 26 h §:n 3 momentissa säädetty edellytykset eivät täyty;
- 3) tavara myydään muulle henkilölle kuin 26 h §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle elinkeinonharjoittajalle;
- 4) tavara kuljetetaan muuhun maahan kuin siihen jäsenvaltioon, josta se oli alun perin siirretty; tai
- 5) tavara tuhoutuu, häviää tai varastetaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yhteisötoimituksen katsotaan tapahtuneen sinä päivänä, jona:

- 1) edellytys ei enää täytynyt;
- 2) elinkeinonharjoittaja korvattiin toisella henkilöllä;
- 3) 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu myynti tapahtui;
- 4) 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu kuljetus alkoi;
- 5) tavara tosiasiallisesti vietiin pois tai tuhoutui, tai jos tämän päivän määrittely on mahdollista, päivänä, jona tavarantoimituksen tuhoutuminen tai katoaminen havaittiin.

63 §

Ostajalle kuljetettava tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä myyjän tai jonkun muun aloittaessa kuljetuksen, jollei 3 momentissa tai 63 a, 63 b tai 63 e §:ssä toisin säädetä. Tavara on myyty Suomessa silloinkin, kun tavara on Yhteisön ulkopuolella kuljetuksen alkaessa, jos myyjä tuo sen Suomeen myyntiä varten.

Kuljetuksen liittäminen myyntiin Yhteisön sisäisissä ketjuliiketoimissa

63 c §

Jos samat tavarat myydään useamman kerran peräkkäin ja ne kuljetetaan Suomesta toiseen jäsenvaltioon tai toisesta jäsenvaltiosta Suomeen suoraan ensimmäiseltä myyjältä ketjun viimeiselle ostajalle, ainoastaan väliportaan myyjälle tapahtunut myynti katsotaan kuljetettavien tavaroiden myynniksi.

Jos väliportaan myyjä on kuitenkin ilmoittanut edelliselle myyjälle kuljetuksen alkamisjäsenvaltiossa annetun arvonlisäverotunnisteensa, ainoastaan väliportaan myyjän tekemä myynti katsotaan kuljetettavien tavaroiden myynniksi.

Väliportaan myyjällä tarkoitetaan sellaista ketjuun kuuluvaa muuta kuin ketjun ensimmäistä myyjää, joka tai jonka puolesta kolmas osapuoli kuljettaa tavarat.

Myynti kuljetusvälineissä Yhteisön alueella

63 d §

Vesi- tai ilma-aluksessa taikka junassa Yhteisön alueella tapahtuvan henkilökuljetuksen aikana suoritettujen tavaroiden myynnin katsotaan tapahtuvan Suomessa vain silloin, kun kuljetuksen lähtöpaikka on täällä.

Yhteisön alueella tapahtuvalla henkilökuljetuksella tarkoitetaan lähtö- ja määräpaikan välistä kuljetusta, johon ei sisälly pysähtymistä Yhteisön ulkopuolella. Paluukuljetus katsotaan erilliseksi kuljetukseksi.

Henkilökuljetuksen lähtöpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa kuljetusvälineeseen ensimmäisen kerran voi nousta matkustajia Yhteisön alueella. Henkilökuljetuksen määräpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa viimeisen kerran Yhteisön alueella kuljetusvälineestä voi poistua matkustajia.

Jos kuljetusväline pysähtyy lähtö- ja määräpaikan välillä Yhteisön ulkopuolella, katsotaan pysähtymistä edeltävän kuljetuksen määräpaikaksi viimeinen Yhteisön alueella oleva määräpaikka ja pysähtymisen jälkeisen kuljetuksen lähtöpaikaksi ensimmäinen Yhteisön alueella oleva lähtöpaikka.

Sähkön ja verkon kautta toimitettavan kaasun tai lämpö- ja jäähdytysenergian myynti

63 e §

Sähkö, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, joka myydään verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos verovelvollisella jälleenmyyjällä on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, niiden myynti on tapahtunut Suomessa, jos verovelvollisen jälleenmyyjän liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

Sähkö, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, jota ei myydä verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos ostaja tosiasiallisesti kuluttaa ne täällä. Jos ostaja ei tosiasiallisesti kuluta näitä tavaroita tai osaa niistä, kuluttamat tavarat katsotaan kulutetuiksi Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, ostajan katsotaan kuluttaneen tavarat Suomessa, jos ostajan liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

Tässä pykälässä verovelvollisella jälleenmyyjällä tarkoitetaan elinkeinonharjoittajaa, jonka pääasiallisena toimintana kaasun, sähkön sekä lämpö- ja jäähdytysenergian ostojen osalta on kyseisten tuotteiden jälleenmyynti ja jonka oma kulutus näiden tuotteiden osalta on hyvin vähäinen.

Yhteisöhankinta

63 f §

Tavaran yhteisöhankinta on tapahtunut Suomessa, jos ostajalle kuljetettava tavara on täällä kuljetuksen päättyessä.

63 g §

Tavaran yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavaran kuljetus on alkanut toisesta jäsenvaltiosta, ellei ostaja näytä, että yhteisöhankinta on verotettu tai että hän on täyttänyt yhteisöhankintaan liittyvän ilmoitusvelvollisuutensa siinä jäsenvaltiossa, missä tavaran kuljetus päättyi.

63 h §

Tavaran yhteisöhankinta katsotaan verotetun 63 g §:ssä tarkoitetulla tavalla tavaran kuljetuksen päättymisvaltiossa myös silloin, kun:

- 1) ostajana on elinkeinonharjoittaja, jonka liiketoiminnan kotipaikka ei ole kuljetuksen päättymisvaltiossa eikä hänellä ole siellä kiinteää toimipaikkaa;
- 2) ostaja on ostanut tavaran kuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvaa edelleenmyyntiä varten;
- 3) seuraavana ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty kuljetuksen päättymisvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;
- 4) tavara on kuljetettu ostajan yhteisöhankintaan liittyen suoraan muusta jäsenvaltiosta kuin Suomesta seuraavalle ostajalle;
- 5) ostajan edelleenmyyntiä koskeva lasku on ostajan sijoittautumisjäsenvaltion tai, jos seuraava ostaja on laatinut laskun, kuljetuksen päättymisvaltion 209 e §:ää vastaavan säännöksen mukainen; ja
- 6) ostaja on täyttänyt 162 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

70 §

Veroa suoritetaan matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden myynnistä vesi- tai ilmaluksessa matkustaville, jos myynti tapahtuu 63 d §:ssä tarkoitetun henkilökuljetuksen aikana.

72 a §

Veroa ei suoriteta 72 b §:ssä tarkoitetusta tavaran yhteisömyynnistä.

Myynnin verottomuuden edellytyksenä on, että myyjä on sen osalta asianmukaisesti täyttänyt 162 §:ssä säädetyn velvollisuuden antaa yhteenvedoilmoitus. Tämä ei kuitenkaan koske vähäisenä pidettäviä laiminlyöntejä.

72 b §

Tavaran myynti katsotaan yhteisömyynniksi vain, jos:

- 1) ostajana on muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa toimiva elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja; ja
- 2) ostajalle on muussa jäsenvaltiossa annettu arvonlisäverotunniste ja hän on ilmoittanut tämän tunnisteen myyjälle.

72 g §

Suomessa 63 f §:n mukaan tapahtuvasta tavaran yhteisöhankinnasta ei ole suoritettava veroa, jos:

162 §

Verovelvollisen on annettava kullakin kalenterikuukaudelta yhteenvedoilmoitus:

- 1) 72 b ja 72 c §:ssä tarkoitetuista yhteisömyynneistä;
- 2) sellaisista 65 §:ää vastaavan säännöksen mukaan verotettavien palvelujen myynneistä, joista palvelun ostava elinkeinonharjoittaja tai arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, on toisessa jäsenvaltiossa 9 §:n 1 momenttia vastaavan säännöksen mukaan velvollinen suorittamaan veron, lukuun ottamatta verotusvaltiossa verosta vapautettuja palvelujen myyntejä;

3) kuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvista tavaroiden edelleenmyynneistä, jos verovelvollisen tekemä tavaroiden yhteisöhankinta katsotaan 63 g §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa;

4) sellaisten elinkeinonharjoittajien arvonlisäverotunnisteista, joita varten tavaroita on kuljetettu 18 c §:ssä tarkoitettujen call off -varastojärjestelyjen mukaisesti, ja näiden tietojen muutoksista.

Ostajalle annettu yhteenvetoilmoituksessa ilmoitettua myyntiä koskeva vuosi- ja vaihtoalennus, osto- ja myyntihyvitys, ylijäämänpalautus, muu sellainen oikaisuerä tai muu myyntiä koskeva muutos ilmoitetaan yhteenvetoilmoituksessa siltä kalenterikuukaudelta, jolle se on hyvän kirjanpidotavan mukaan kirjanpidossa kirjattava.

Ilmoitus tulee antaa viimeistään kalenterikuukautta seuraavan kuukauden 20 päivänä.

Verohallinto antaa tarkemmat määräykset yhteenvetoilmoituksessa annettavista tiedoista ja tietojen antotavasta.

209 s §

Elinkeinonharjoittajan on pidettävä luetteloa niistä tavaroista, jotka hän itse tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa toiseen jäsenvaltioon 18 b §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja liiketoimia varten.

Elinkeinonharjoittajan, joka siirtää tavaroita 18 c §:ssä tarkoitettujen call off -varastojärjestelyjen mukaisesti, on pidettävä luetteloa, joka mahdollistaa mainitun pykälän asianmukaisen noudattamisen valvonnan.

Elinkeinonharjoittajan kirjanpidosta on voitava tunnistaa sellaiset irtaimet esineet, jotka toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja on hänelle tästä jäsenvaltiosta lähettänyt esineeseen kohdistuvaa työsuoritusta tai arvonmäärittystä varten.

Elinkeinonharjoittajan, jolle myydään tavaroita 26 h §:ssä tarkoitettujen call off -varastojärjestelyjen mukaisesti, on pidettävä luetteloa näistä tavaroista.

Edellä 2 ja 4 momentissa tarkoitettujen luetteloiden tietovaatimuksista säädetään yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY täytäntöönpanotoimenpiteistä annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011 54 a artiklassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan, jos myyty tavara on toimitettu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Ennen tämän lain voimaantuloa toimitettujen tavaroiden myyntiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain 18 c, 18 d, 26 h ja 26 i §:ää sovelletaan, jos tavara on siirretty toiseen jäsenvaltioon tai toisesta jäsenvaltiosta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Tavaroihin, jotka on siirretty ennen lain voimaantuloa Suomesta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan tai toisesta jäsenvaltiosta Suomessa sijaitsevaan varastoon, josta ostajalla on oikeus ottaa tavarat omistukseensa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain (1266/1996) 2—5 §, sellaisena kuin niistä on 5 § laissa 888/2009, seuraavasti:

2 §

Sovellettaessa arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n 1 momentin 3 kohtaa Ahvenanmaan maakunnan ei katsota kuuluvan Suomen alueeseen.

3 §

Sovellettaessa arvonlisäverolain 18 a—18 d §:ää Ahvenanmaan maakunnan ei katsota kuuluvan Suomen alueeseen.

4 §

Sovellettaessa arvonlisäverolain 26 a, 26 b, 26 h ja 26 i §:ää Ahvenanmaan maakunnan ei katsota kuuluvan Suomen alueeseen.

5 §

Sovellettaessa arvonlisäverolain 63, 63 a—63 c, 63 e, 63 f ja 63 h §:ää Ahvenanmaan maakunnan ei katsota kuuluvan Suomen alueeseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 4 päivänä heinäkuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Valtiovarainministeri Mika Lintilä

1.

Laki**arvonlisäverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 18 b §:n 1 momentin 4 kohta, 18 c ja 18 d §, 26 a §:n 3 momentti, 26 b §:n 1 momentin 4 kohta, 63 §:n 2 momentti, 63 c—63 e § ja niiden edellä olevat väliotsikot, 63 f ja 63 g §, 70 §:n 2 momentti, 72 a §, 72 b §:n 2 momentti, 72 g §:n johdantokappale, 162 ja 209 s §,

sellaisina kuin niistä ovat 18 b §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1767/1995, 18 c ja 18 d § laissa 416/2018, 26 a §:n 3 momentti, 63 §:n 2 momentti ja 63 e—63 g § laissa 935/2004, 26 b §:n 1 momentin 4 kohta laissa 505/2014, 63 c ja 72 a § sekä 72 b §:n 2 momentti laissa 1486/1994, 63 d § laeissa 1392/2010 ja 505/2014, 63 d §:n edessä oleva väliotsikko laissa 1392/2010, 70 §:n 2 momentti laissa 763/1999, 72 g §:n johdantokappale laissa 331/2005 sekä 162 ja 209 s § laissa 773/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 18 e, 18 f, 26 h ja 26 i §, 63 f §:n edelle uusi väliotsikko ja lakiin uusi 63 h § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

18 b §

Tavaraa ei katsota myydyn 18 a §:ssä tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavarän:

4) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

18 b §

Tavaraa ei katsota myydyn 18 a §:ssä tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavarän:

4) 63 d §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

18 c §

Arvosetelillä tarkoitetaan välinettä, johon liittyy velvoite hyväksyä se tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeeksi tai vastikkeen osaksi ja johon liittyvät myytävät tavarat tai palvelut taikka mahdollisten myyjien henkilöllisyys on mainittu joko välineessä itsessään tai sitä koskevissa asiakirjoissa, kuten sen käyttöehdoissa. Postimerkkiä ei pidetä arvosetelinä.

Televiestintäpalveluja myyvän elinkeinonharjoittajan liikkeelle laskemaa välinettä, jota voidaan käyttää muun muassa näiden palvelujen vastikkeeksi, pidetään arvosetelinä,

18 c §

Elinkeinonharjoittajan ei katsota myyvän tavaraa 18 a §:ssä tarkoitettulla tavalla, jos hän siirtää tavarän call off -varastojärjestelyjen mukaisesti. Tämän sijasta elinkeinonharjoittajan katsotaan myyvän mainittujen varastojärjestelyjen mukaisesti siirtämänsä tavarän vastikkeellisesti 72 b §:n 1 momentissa tarkoitettuna yhteisömyyntinä silloin, kun se elinkeinonharjoittaja, jolle tavara oli tarkoitettu myytäväksi, ottaa tavarän omistukseensa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mikä ei kuitenkaan vaikuta 41 ja 42 §:n soveltamiseen liikkeeseenlaskijan välineen avulla mahdollisesti suorittamien erillisten palvelujen myyntiin.

Yksikäyttöarvosetelillä tarkoitetaan arvoseteliä, johon liittyvistä tavaroiden ja palvelujen myynneistä suoritettavan arvonlisäveron määrä sekä tavaroiden ja palvelujen myyntimaa on tiedossa arvosetelin liikkeenlaskuhetkellä. Monikäyttöarvosetelillä tarkoitetaan arvoseteliä, joka ei ole yksikäyttöarvoseteli.

Call off -varastojärjestelyjen katsotaan olevan olemassa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran Suomesta toiseen jäsenvaltioon, jossa tavara on tarkoitus myöhemmin myydä toiselle elinkeinonharjoittajalle, jolla on elinkeinonharjoittajien välisen sopimuksen mukaisesti oikeus ottaa tavara omistukseensa;

2) tavaran siirtävän elinkeinonharjoittajan liiketoiminnan kotipaikka ei ole kuljetuksen päättymisvaltiossa, eikä hänellä ole siellä kiinteää toimipaikkaa;

3) elinkeinonharjoittaja, jolle tavara on tarkoitettu 1 kohdassa tarkoitettu tavoin myytäväksi, on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin kuljetuksen päättymisvaltiossa, ja hänen henkilöllisyytensä ja hänelle kyseisessä jäsenvaltiossa myönnetty arvonlisäverotunniste ovat 2 kohdassa tarkoitetun elinkeinonharjoittajan tiedossa kuljetuksen alkamisajankohtana;

4) tavaran siirtävä elinkeinonharjoittaja täyttää 162 §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 209 s §:n 2 momentissa säädetyt velvollisuutensa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään elinkeinonharjoittajasta, jolle tavara on tarkoitettu kuljetuksen alkaessa, sovelletaan myös tämän tilalle vastaavanlaisella sopimuksella tulleeeseen elinkeinonharjoittajaan, jos hänen henkilöllisyytensä ja arvonlisäverotunnistensa ovat tavaran siirtävän elinkeinonharjoittajan tiedossa korvaamisajankohtana ja jos viimeksi mainittu merkitsee korvaamisen 209 s §:n 2 momentissa tarkoitettuun luetteloon.

Jos tavaraa ei ole myyty 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle elinkeinonharjoittajalle eikä mitään 18 d §:ssä tarkoitettua tilannetta ole tapahtunut 12 kuukauden kuluessa siitä, kun tavara saapui kuljetuksen päättymisjäsenvaltioon, tavara katsotaan 1 momentista poiketen myydyn 18 a §:ssä tarkoitettulla tavalla. Myynnin katsotaan tällöin tapahtuneen sitä päivää seuraavana päivänä, jona 12 kuukauden jakso päättyi. Myyntiä ei kuitenkaan katsota tapahtuneen, jos tavaraa ei ole myyty vastikkeellisesti ja se on viimeistään mainittuna päivänä palautettu Suomeen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ja tästä on tehty merkintä 209 s §:n 2 momentissa tarkoitettuun luetteloon.

18 d §

Arvosetelin luovutus ei ole arvoseteliin liittyvien tavaroiden tai palvelujen myynneistä erillinen tavarain tai palvelun myynti. Mahdollisen arvosetelin jakeluun liittyvän erillisen palvelun myynti on verotuksen piirissä yleisten säännösten mukaisesti.

Yksikäyttöarvoseteliin liittyvien tavaroiden tai palvelujen myyjän arvosetelin myynnistä saamaa vastiketta pidetään näiden tavaroiden ja palvelujen myynnistä saatuna 15 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisena vastikkeena tai sen osana.

Kun verovelvollinen, jolla ei ole velvollisuutta hyväksyä yksikäyttöarvoseteliä tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeeksi tai sen osaksi, luovuttaa arvosetelin omista nimissään, hänen katsotaan myyvän seteliin liittyvät tavarat ja palvelut arvosetelin ostajalle. Tätä sovelletaan vain, jos on selvää, että setelin arvo kattaa siihen liittyvien tavaroiden tai palvelujen myynnin koko vastikkeen.

Elinkeinonharjoittajan, jolla on velvollisuus hyväksyä yksikäyttöarvoseteli tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeeksi, katsotaan myyneen tavarat tai palvelut sellaiselle verovelvolliselle, jonka katsotaan 3 momentin mukaisesti myyneen ne arvosetelin ostajalle.

18 d §

Tavara katsotaan myydyn 18 a §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos ennen 18 c §:n 4 momentissa tarkoitetun määräajan päättymistä:

1) jokin 18 c §:n 2 momentissa tarkoitettuista edellytyksistä lakkaa täyttymästä;

2) 18 c §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun elinkeinonharjoittajan tilalle tulee toinen henkilö, mutta 18 c §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset eivät täyty;

3) tavara myydään muulle henkilölle kuin 18 c §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle elinkeinonharjoittajalle;

4) tavara kuljetetaan muuhun maahan kuin Suomeen; tai

5) tavara tuhoutuu, häviää tai varastetaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa 18 a §:ssä tarkoitetun myynnin katsotaan tapahtuneen sinä päivänä, jona:

1) edellytys ei enää tähtynyt;

2) elinkeinonharjoittaja korvattiin toisella henkilöllä;

3) 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua myynti tapahtui;

4) 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu kuljetus alkoi;

5) tavara tosiasiallisesti vietiin pois tai tuhoitiin, tai jos tämän päivän määrittely on mahdotonta, päivänä, jona tavarain tuhoutuminen tai katoaminen havaittiin.

18 e §

Arvosetelillä tarkoitetaan välinettä, johon liittyy velvoite hyväksyä se tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeeksi tai vastikkeen osaksi ja johon liittyvät myytävät tavarat tai palvelut taikka mahdollisten myyjien henkilöllisyys on mainittu joko välineessä itsessään tai sitä koskevissa asiakirjoissa, kuten sen käyttöehdoissa. Postimerkkiä ei pidetä arvosetelinä.

Televiestintäpalveluja myyvän elinkeinonharjoittajan liikkeelle laskemaa välinettä, jota voidaan käyttää muun muassa näiden palvelujen vastikkeeksi, pidetään arvosetelinä, mikä ei kuitenkaan vaikuta 41 ja 42 §:n soveltamiseen liikkeeseenlaskijan välineen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

avulla mahdollisesti suorittamien erillisten palvelujen myyntiin.

Yksikäyttöarvosetelillä tarkoitetaan arvoseteliä, johon liittyvistä tavaroiden ja palvelujen myynneistä suoritettavan arvonlisäveron määrä sekä tavaroiden ja palvelujen myyntimaa on tiedossa arvosetelin liikkeenlaskuhetkellä. Monikäyttöarvosetelillä tarkoitetaan arvoseteliä, joka ei ole yksikäyttöarvoseteli.

18 f §

Arvosetelin luovutus ei ole arvoseteliin liittyvien tavaroiden tai palvelujen myynneistä erillinen tavarain tai palvelun myynti. Mahdollisen arvosetelin jakeluun liittyvän erillisen palvelun myynti on verotuksen piirissä yleisten säännösten mukaisesti.

Yksikäyttöarvoseteliin liittyvien tavaroiden tai palvelujen myyjän arvosetelin myynnistä saamaa vastiketta pidetään näiden tavaroiden ja palvelujen myynnistä saatuna 15 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisena vastikkeena tai sen osana.

Kun verovelvollinen, jolla ei ole velvollisuutta hyväksyä yksikäyttöarvoseteliä tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeeksi tai sen osaksi, luovuttaa arvosetelin omissa nimissään, hänen katsotaan myyvän seteliin liittyvät tavarat ja palvelut arvosetelin ostajalle. Tätä sovelletaan vain, jos on selvää, että setelin arvo kattaa siihen liittyvien tavaroiden tai palvelujen myynnin koko vastikkeen.

Elinkeinonharjoittajan, jolla on velvollisuus hyväksyä yksikäyttöarvoseteli tavaroiden tai palvelujen myynnin vastikkeeksi, katsotaan myyneen tavarat tai palvelut sellaiselle verovelvolliselle, jonka katsotaan 3 momentin mukaisesti myyneen ne arvosetelin ostajalle.

26 a §

Tavarain hankintaa ei katsota yhteisöhan-
kinnaksi, jos kyse on 63 §:n 3 momentissa
taikka 63 a tai 63 d §:ssä tarkoitettusta myyn-
nistä.

26 a §

Tavarain hankintaa ei katsota yhteisöhan-
kinnaksi, jos kyse on 63 §:n 3 momentissa
taikka 63 a tai 63 e §:ssä tarkoitettusta myyn-
nistä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 b §

Tavaraa ei katsota hankitun 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavarat:

4) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

26 b §

Tavaraa ei katsota hankitun 26 a §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavarat:

4) 63 d §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

3 a luku

Tavarat yhteisöhanke

3 a luku

Tavarat yhteisöhanke

26 h §

Elinkeinonharjoittajan ei katsota tekevän 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettua tavarat yhteisöhanke, jos hän siirtää tavarat call off -varastojärjestelyjen mukaisesti. Tämän sijasta sen elinkeinonharjoittajan, jolle tavara on tarkoitettu, katsotaan tekevän 26 a §:n 1 momentissa tarkoitetun vastikkeellisen yhteisöhankinnan silloin, kun hän ottaa näiden varastojärjestelyjen mukaisesti siirretyn tavarat omistukseensa.

Call off -varastojärjestelyjen katsotaan olevan olemassa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavarat toisesta jäsenvaltiosta Suomeen, jossa tavara on tarkoitettu myöhemmin myydä toiselle elinkeinonharjoittajalle, jolla on elinkeinonharjoittajien välisen sopimuksen mukaisesti oikeus ottaa tavara omistukseensa;

2) tavarat siirtävän elinkeinonharjoittajan liiketoiminnan kotipaikka ei ole Suomessa, eikä hänellä ole täällä kiinteää toimipaikkaa;

3) elinkeinonharjoittaja, jolle tavara on tarkoitettu 1 kohdassa tarkoitettu tavoin myytäväksi, on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin Suomessa, ja hänen henkilöllisyytensä ja suomalainen arvonlisäverotunnisteensa ovat 2 kohdassa tarkoitetun elinkeinonharjoittajan tiedossa kuljetuksen alkamisajankohtana;

4) tavarat siirtävä elinkeinonharjoittaja täyttää 162 §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 209 s §:n 2 momentissa säädettyjä velvolli-

suuksia vastaavat kuljetuksen alkamisjäsenvaltion lainsäädännön mukaiset velvollisuutensa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään elinkeinonharjoittajasta, jolle tavara on tarkoitettu kuljetuksen alkaessa, sovelletaan myös tämän tilalle vastaavanlaisella sopimuksella tulleeeseen elinkeinonharjoittajaan, jos hänen henkilöllisyytensä ja suomalainen arvonsäverotunnisteensa ovat tavarán siirtävän elinkeinonharjoittajan tiedossa korvaamisajankohtana ja jos viimeksi mainittu merkitsee korvaamisen 209 s §:n 2 momentissa tarkoitettua luetteloa vastaavaan kuljetuksen alkamisjäsenvaltion lainsäädännön mukaiseen luetteloon.

Jos tavaraa ei ole myyty 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle elinkeinonharjoittajalle eikä mitään 26 i §:ssä tarkoitettua tilannetta ole tapahtunut 12 kuukauden kuluessa siitä, kun tavara saapui Suomeen, siirtäjän katsotaan 1 momentista poiketen tehneen 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettua tavarán yhteisö-hankinnan. Yhteisö-hankinnan katsotaan tällöin tapahtuneen sitä päivää seuraavana päivänä, jona 12 kuukauden jakso päättyi. Yhteisö-hankintaa ei kuitenkaan katsota tapahtuneen, jos tavaraa ei ole myyty vastikkeellisesti ja se on viimeistään mainittuna päivänä palautettu kuljetuksen alkamisjäsenvaltioon ja tästä on tehty merkintä 209 s §:n 2 momentissa tarkoitettua vastaavaan luetteloon kuljetuksen alkamisjäsenvaltiossa.

26 i §

Tavarán siirtäjän katsotaan tehneen 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettua tavarán yhteisö-hankinnan, jos ennen 26 h §:n 4 momentissa tarkoitettua määräajan päättymistä:

1) jokin 26 h §:n 2 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä ei enää täyty;

2) 26 h §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua elinkeinonharjoittajan tilalle tulee toinen henkilö, mutta 26 h §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset eivät täyty;

3) tavara myydään muulle henkilölle kuin 26 h §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle elinkeinonharjoittajalle;

4) tavara kuljetetaan muuhun maahan kuin siihen jäsenvaltioon, josta se oli alun perin siirretty; tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5) tavara tuhoutuu, häviää tai varastetaan. Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yhteisöhanke katsotaan tapahtuneen sinä päivänä, jona:

1) edellytys ei enää täyttynyt;
2) elinkeinonharjoittaja korvattiin toisella henkilöllä;

3) 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu myynti tapahtui;

4) 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu kuljetus alkoi;

5) tavara tosiasiallisesti vietiin pois tai tuhottiin, tai jos tämän päivän määrittely on mahdotonta, päivänä, jona tavarat tuhoutuminen tai katoaminen havaittiin.

63 §

Ostajalle kuljetettava tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä myyjän tai jonkun muun aloittaessa kuljetuksen, jollei 3 momentissa tai 63 a, 63 b tai 63 d §:ssä toisin säädetä. Tavara on myyty Suomessa silloinkin, kun tavara on Yhteisön ulkopuolella kuljetuksen alkaessa, jos myyjä tuo sen Suomeen myyntiä varten.

63 §

Ostajalle kuljetettava tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä myyjän tai jonkun muun aloittaessa kuljetuksen, jollei 3 momentissa tai 63 a, 63 b tai 63 e §:ssä toisin säädetä. Tavara on myyty Suomessa silloinkin, kun tavara on Yhteisön ulkopuolella kuljetuksen alkaessa, jos myyjä tuo sen Suomeen myyntiä varten.

Myynti kuljetusvälineissä Yhteisön alueella

63 c §

Vesi- tai ilma-aluksessa taikka junassa Yhteisön alueella tapahtuvan henkilökuljetuksen aikana suoritettujen tavaroiden myynnin katsotaan tapahtuvan Suomessa vain silloin, kun kuljetuksen lähtöpaikka on täällä.

Yhteisön alueella tapahtuvalla henkilökuljetuksella tarkoitetaan lähtö- ja määräpaikan välistä kuljetusta, johon ei sisälly pysähtymistä Yhteisön ulkopuolella. Paluukuljetus katsotaan erilliseksi kuljetukseksi.

Henkilökuljetuksen lähtöpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa kuljetusvälineeseen ensimmäisen kerran voi nousta matkustajia Yhteisön alueella. Henkilökuljetuksen määräpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa viimeisen kerran Yhteisön alueella kuljetusvälineestä voi poistua matkustajia.

Kuljetuksen liittäminen myyntiin Yhteisön sisäisissä ketjuliiketoimissa

63 c §

Jos samat tavarat myydään useamman kerran peräkkäin ja ne kuljetetaan Suomesta toiseen jäsenvaltioon tai toisesta jäsenvaltiosta Suomeen suoraan ensimmäiseltä myyjältä ketjun viimeiselle ostajalle, ainoastaan väliportaan myyjälle tapahtunut myynti katsotaan kuljetettavien tavaroiden myynniksi.

Jos väliportaan myyjä on kuitenkin ilmoittanut edelliselle myyjälle kuljetuksen alkamisjäsenvaltiossa annetun arvonlisäverotunnistensa, ainoastaan väliportaan myyjän tekemä myynti katsotaan kuljetettavien tavaroiden myynniksi.

Väliportaan myyjällä tarkoitetaan sellaista ketjuun kuuluvaa muuta kuin ketjun ensimmäistä myyjää, joka tai jonka puolesta kolmas osapuoli kuljettaa tavarat.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Jos kuljetusväline pysähtyy lähtö- ja määräpaikan välillä Yhteisön ulkopuolella, katsotaan pysähtymistä edeltävän kuljetuksen määräpaikaksi viimeinen Yhteisön alueella oleva määräpaikka ja pysähtymisen jälkeisen kuljetuksen lähtöpaikaksi ensimmäinen Yhteisön alueella oleva lähtöpaikka.

Sähkön ja verkon kautta toimitettavan kaasun tai lämpö- ja jäähdytysenergian myynti

63 d §

Sähkö, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, joka myydään verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos verovelvollisella jälleenmyyjällä on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, niiden myynti on tapahtunut Suomessa, jos verovelvollisen jälleenmyyjän liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

Sähkö, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, jota ei myydä verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos ostaja tosiasiallisesti kuluttaa ne täällä. Jos ostaja ei tosiasiallisesti kuluta näitä tavaroita tai osaa niistä, kuluttamattomat tavarat katsotaan kulutetuiksi Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, ostajan katsotaan kuluttaneen tavarat Suomessa, jos ostajan liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

Tässä pykälässä verovelvollisella jälleenmyyjällä tarkoitetaan elinkeinonharjoittajaa, jonka pääasiallisena toimintana kaasun, sähkön sekä lämpö- ja jäähdytysenergian ostojen osalta on kyseisten tuotteiden jälleenmyynti ja jonka oma kulutus näiden tuotteiden osalta on hyvin vähäinen.

Yhteisöhankinta

Myynti kuljetusvälineissä Yhteisön alueella

63 d §

Vesi- tai ilma-aluksessa taikka junassa Yhteisön alueella tapahtuvan henkilökuljetuksen aikana suoritettujen tavaroiden myynnin katsotaan tapahtuvan Suomessa vain silloin, kun kuljetuksen lähtöpaikka on täällä.

Yhteisön alueella tapahtuvalla henkilökuljetuksella tarkoitetaan lähtö- ja määräpaikan välistä kuljetusta, johon ei sisälly pysähtymistä Yhteisön ulkopuolella. Paluukuljetus katsotaan erilliseksi kuljetukseksi.

Henkilökuljetuksen lähtöpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa kuljetusvälineeseen ensimmäisen kerran voi nousta matkustajia Yhteisön alueella. Henkilökuljetuksen määräpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa viimeisen kerran Yhteisön alueella kuljetusvälineestä voi poistua matkustajia.

Jos kuljetusväline pysähtyy lähtö- ja määräpaikan välillä Yhteisön ulkopuolella, katsotaan pysähtymistä edeltävän kuljetuksen määräpaikaksi viimeinen Yhteisön alueella oleva määräpaikka ja pysähtymisen jälkeisen kuljetuksen lähtöpaikaksi ensimmäinen Yhteisön alueella oleva lähtöpaikka.

Sähkön ja verkon kautta toimitettavan kaasun tai lämpö- ja jäähdytysenergian myynti

Voimassa oleva laki

Ehdotus

63 e §

Tavaran yhteisöhankinta on tapahtunut Suomessa, jos ostajalle kuljetettava tavara on täällä kuljetuksen päättyessä.

63 e §

Sähkö, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, joka myydään verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos verovelvollisella jälleenmyyjällä on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, niiden myynti on tapahtunut Suomessa, jos verovelvollisen jälleenmyyjän liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

Sähkö, unionin alueella sijaitsevan maakaasuverkon tai siihen yhdistetyn verkon kautta toimitettava kaasu sekä lämpö- ja jäähdytysverkon kautta toimitettava lämpö- ja jäähdytysenergia, jota ei myydä verovelvolliselle jälleenmyyjälle, on myyty Suomessa, jos ostaja tosiasiallisesti kuluttaa ne täällä. Jos ostaja ei tosiasiallisesti kuluta näitä tavaroita tai osaa niistä, kuluttamattomat tavarat katsotaan kulutetuiksi Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon nämä tavarat luovutetaan. Jos näitä tavaroita ei luovuteta Suomessa tai muualla olevaan kiinteään toimipaikkaan, ostajan katsotaan kuluttaneen tavarat Suomessa, jos ostajan liiketoiminnan kotipaikka on täällä.

Tässä pykälässä verovelvollisella jälleenmyyjällä tarkoitetaan elinkeinonharjoittajaa, jonka pääasiallisena toimintana kaasun, sähkön sekä lämpö- ja jäähdytysenergian ostojen osalta on kyseisten tuotteiden jälleenmyynti ja jonka oma kulutus näiden tuotteiden osalta on hyvin vähäinen.

Yhteisöhankinta

63 f §

Tavaran yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavaran kuljetus on alkanut toisesta jäsenvaltiosta, ellei ostaja näytä, että yhteisöhankinta on verotettu tai että hän on täyttänyt yhteisöhankintaan liittyvän ilmoitusvelvollisuutensa siinä jäsenvaltiossa, missä tavaran kuljetus päättyi.

63 f §

Tavaran yhteisöhankinta on tapahtunut Suomessa, jos ostajalle kuljetettava tavara on täällä kuljetuksen päättyessä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

63 g §

Tavaran yhteisöhankinta katsotaan verotetun 63 f §:ssä tarkoitetulla tavalla tavaran kuljetuksen päättymisvaltiossa myös silloin, kun:

- 1) ostajana on elinkeinonharjoittaja, jonka liiketoiminnan kotipaikka ei ole kuljetuksen päättymisvaltiossa eikä hänellä ole siellä kiinteää toimipaikkaa;
- 2) ostaja on ostanut tavaran kuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvaa edelleenmyyntiä varten;
- 3) seuraavana ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty kuljetuksen päättymisvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;
- 4) tavara on kuljetettu ostajan yhteisöhankintaan liittyen suoraan muusta jäsenvaltiosta kuin Suomesta seuraavalle ostajalle;
- 5) ostajan edelleenmyyntiä koskeva lasku on ostajan sijoittautumisjäsenvaltion tai, jos seuraava ostaja on laatinut laskun, kuljetuksen päättymisvaltion 209 e §:ää vastaavan säännöksen mukainen; ja
- 6) ostaja on täyttänyt 162 e §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

63 g §

Tavaran yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavaran kuljetus on alkanut toisesta jäsenvaltiosta, ellei ostaja näytä, että yhteisöhankinta on verotettu tai että hän on täyttänyt yhteisöhankintaan liittyvän ilmoitusvelvollisuutensa siinä jäsenvaltiossa, missä tavaran kuljetus päättyi.

63 h §

Tavaran yhteisöhankinta katsotaan verotetun 63 g §:ssä tarkoitetulla tavalla tavaran kuljetuksen päättymisvaltiossa myös silloin, kun:

- 1) ostajana on elinkeinonharjoittaja, jonka liiketoiminnan kotipaikka ei ole kuljetuksen päättymisvaltiossa eikä hänellä ole siellä kiinteää toimipaikkaa;
- 2) ostaja on ostanut tavaran kuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvaa edelleenmyyntiä varten;
- 3) seuraavana ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty kuljetuksen päättymisvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;
- 4) tavara on kuljetettu ostajan yhteisöhankintaan liittyen suoraan muusta jäsenvaltiosta kuin Suomesta seuraavalle ostajalle;
- 5) ostajan edelleenmyyntiä koskeva lasku on ostajan sijoittautumisjäsenvaltion tai, jos

Voimassa oleva laki

Ehdotus

seuraava ostaja on laatinut laskun, kuljetuksen päättymisvaltion 209 e §:ää vastaavan säännöksen mukainen; ja

6) ostaja on täyttänyt 162 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

70 §

Veroa suoritetaan matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden myynnistä vesi- tai ilma-aluksessa matkustaville, jos myynti tapahtuu 63 c §:ssä tarkoitetun henkilökuljetuksen aikana.

70 §

Veroa suoritetaan matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden myynnistä vesi- tai ilma-aluksessa matkustaville, jos myynti tapahtuu 63 d §:ssä tarkoitetun henkilökuljetuksen aikana.

72 a §

Veroa ei suoriteta 72 b §:ssä tarkoitetusta tavaran yhteisömyynnistä.

72 a §

Veroa ei suoriteta 72 b §:ssä tarkoitetusta tavaran yhteisömyynnistä.

Myynnin verottomuuden edellytyksenä on, että myyjä on sen osalta asianmukaisesti täyttänyt 162 §:ssä säädetyn velvollisuuden antaa yhteenvetoilmoitus. Tämä ei kuitenkaan koske vähäisenä pidettäviä laiminlyöntejä.

72 b §

Tavaran myynti katsotaan yhteisömyynniksi vain, jos ostajana on muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa toimiva elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja.

72 b §

Tavaran myynti katsotaan yhteisömyynniksi vain, jos:

1) ostajana on muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa toimiva elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja; ja

2) ostajalle on muussa jäsenvaltiossa annettu arvonlisäverotunniste ja hän on ilmoittanut tämän tunnisteiden myyjälle.

72 g §

Suomessa 63 e §:n mukaan tapahtuvasta tavaran yhteisöhankinnasta ei ole suoritettava veroa, jos:

72 g §

Suomessa 63 f §:n mukaan tapahtuvasta tavaran yhteisöhankinnasta ei ole suoritettava veroa, jos:

162 §

Verovelvollisen on annettava kultakin kalenterikuukaudelta yhteenvetoilmoitus:

162 §

Verovelvollisen on annettava kultakin kalenterikuukaudelta yhteenvetoilmoitus:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1) 72 b ja 72 c §:ssä tarkoitetuista yhteisömyynneistä;

2) sellaisista 65 §:ää vastaavan säännöksen mukaan verotettavien palvelujen myynneistä, joista palvelun ostava elinkeinonharjoittaja tai arvonnäisäverovelvollisten rekisteriin merkitty oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, on toisessa jäsenvaltiossa 9 §:n 1 momenttia vastaavan säännöksen mukaan velvollinen suorittamaan veron, lukuun ottamatta verotusvaltiossa verosta vapautettuja palvelujen myyntejä.

Yhteenvedoilmoitus on annettava myös silloin, kun verovelvollisen tekemä tavarankäntä katsotaan 63 g §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa.

Ostajalle annettu yhteenvedoilmoituksessa ilmoitettua myyntiä koskeva vuosi- ja vaihtolennus, osto- ja myyntihyvitys, ylijäämänpalautus, muu sellainen oikaisuera tai muu myyntiä koskeva muutos ilmoitetaan yhteenvedoilmoituksessa siltä kalenterikuukaudelta, jolle se on hyvän kirjanpitoavan mukaan kirjanpidossa kirjattava.

Ilmoitus tulee antaa viimeistään kalenterikuukautta seuraavan kuukauden 20 päivänä.

Verohallinto antaa tarkemmat määräykset yhteenvedoilmoituksessa annettavista tiedoista ja tietojen antotavasta.

209 s §

Verovelvollisen on pidettävä luetteloa niistä tavaroista, jotka hän itse tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa toiseen jäsenvaltioon 18 b §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja liiketoimia varten.

1) 72 b ja 72 c §:ssä tarkoitetuista yhteisömyynneistä;

2) sellaisista 65 §:ää vastaavan säännöksen mukaan verotettavien palvelujen myynneistä, joista palvelun ostava elinkeinonharjoittaja tai arvonnäisäverovelvollisten rekisteriin merkitty oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, on toisessa jäsenvaltiossa 9 §:n 1 momenttia vastaavan säännöksen mukaan velvollinen suorittamaan veron, lukuun ottamatta verotusvaltiossa verosta vapautettuja palvelujen myyntejä;

3) kuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvista tavaroiden edelleenmyynneistä, jos verovelvollisen tekemä tavaroiden yhteisöankinta katsotaan 63 g §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa;

4) sellaisten elinkeinonharjoittajien arvonnäisäverotunnisteista, joita varten tavaroita on kuljetettu 18 c §:ssä tarkoitettujen call off -varastojärjestelyjen mukaisesti, ja näiden tietojen muutoksista.

Ostajalle annettu yhteenvedoilmoituksessa ilmoitettua myyntiä koskeva vuosi- ja vaihtolennus, osto- ja myyntihyvitys, ylijäämänpalautus, muu sellainen oikaisuera tai muu myyntiä koskeva muutos ilmoitetaan yhteenvedoilmoituksessa siltä kalenterikuukaudelta, jolle se on hyvän kirjanpitoavan mukaan kirjanpidossa kirjattava.

Ilmoitus tulee antaa viimeistään kalenterikuukautta seuraavan kuukauden 20 päivänä.

Verohallinto antaa tarkemmat määräykset yhteenvedoilmoituksessa annettavista tiedoista ja tietojen antotavasta.

209 s §

Elinkeinonharjoittajan on pidettävä luetteloa niistä tavaroista, jotka hän itse tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa toiseen jäsenvaltioon 18 b §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja liiketoimia varten.

Elinkeinonharjoittajan, joka siirtää tavaroita 18 c §:ssä tarkoitettujen call off -varastojärjestelyjen mukaisesti, on pidettävä luetteloa, joka mahdollistaa mainitun pykälän asianmukaisen noudattamisen valvonnan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Elinkeinonharjoittajan kirjanpidosta on voitava tunnistaa sellaiset irtaimet esineet, jotka toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja on hänelle tästä jäsenvaltiosta lähettänyt esineeseen kohdistuvaa työsuoritusta tai arvonmäärittystä varten.

Elinkeinonharjoittajan, jolle myydään tavaroita 26 h §:ssä tarkoitettujen call off -varastojärjestelyjen mukaisesti, on pidettävä luetteloa näistä tavaroista.

Edellä 2 ja 4 momentissa tarkoitettujen luetteloiden tietovaatimuksista säädetään yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY täytäntöönpanotoimenpiteistä annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011 54 a artiklassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan, jos myyty tavara on toimitettu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Ennen tämän lain voimaantuloa toimitettujen tavaroiden myyntiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain 18 c, 18 d, 26 h ja 26 i §:ää sovelletaan, jos tavara on siirretty toiseen jäsenvaltioon tai toisesta jäsenvaltiosta lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Tavaroihin, jotka on siirretty ennen lain voimaantuloa Suomesta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan tai toisesta jäsenvaltiosta Suomessa sijaitsevaan varastoon, josta ostajalla on oikeus ottaa tavarat omistukseensa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmiste- verolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmiste-
verolainsäädäntöön annetun lain (1266/1996) 2—5 §, sellaisena kuin niistä on 5 § laissa 888/2009,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §
Sovellettaessa arvonlisäverolain 1 §:n
1 momentin 3 kohtaa Ahvenanmaan maakun-
nan ei katsota kuuluvan Suomen alueeseen.

2 §
Sovellettaessa arvonlisäverolain
(1501/1993) 1 §:n 1 momentin 3 kohtaa Ah-
venanmaan maakunnan ei katsota kuuluvan
Suomen alueeseen.

3 §
Sovellettaessa arvonlisäverolain 18 a ja 18
b §:ää Ahvenanmaan maakunnan ei katsota
kuuluvan Suomen alueeseen.

3 §
Sovellettaessa arvonlisäverolain 18 a—18
d §:ää Ahvenanmaan maakunnan ei katsota
kuuluvan Suomen alueeseen.

4 §
Sovellettaessa arvonlisäverolain 26 a ja 26
b §:ää Ahvenanmaan maakunnan ei katsota
kuuluvan Suomen alueeseen.

4 §
Sovellettaessa arvonlisäverolain 26 a, 26 b,
26 h ja 26 i §:ää Ahvenanmaan maakunnan
ei katsota kuuluvan Suomen alueeseen.

5 §
Sovellettaessa arvonlisäverolain 63, 63 a,
63 b, 63 d, 63 e ja 63 g §:ää Ahvenanmaan
maakunnan ei katsota kuuluvan Suomen alu-
eeseen.

5 §
Sovellettaessa arvonlisäverolain 63, 63 a—
63 c, 63 e, 63 f ja 63 h §:ää Ahvenanmaan
maakunnan ei katsota kuuluvan Suomen alu-
eeseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .